Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1160 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 4 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1902 — 17 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1902 „Ն. Տ.”

10 ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏԵՐՈՒՆ

ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

ԹՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

20, ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, 20

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ

امنیجه سورهاتاق غزته‌سی صاحب امتیازی د. جوملك

باب عالی جاده‌سی نومرو ۲۰

DIRECTION DU JOURNAL ARMÉNIEN

SOURHANTAG

20. Avenue de la S. Porte

CONSTANTINOPLE

ԵՏ ԶԻ ՏՓՈՒԻԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ոեւէ գրութիւն

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՀԱՄԱՐ 12 ամիսը կանխիկ ղր. 75 — 6 » » » 40

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ 12 ամիսը կանխիկ ղր. 100 — 6 » » » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ 12 ամիսը կանխիկ ֆրգ. 22 — 6 » » » 11

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՑ 10 ԻՆ 20 ԻՆ ԵՒ 30 ԻՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ Մէկ անգամի համար տողը 5 ղր. Մէկ անգամէ աւելի յանուագիանց համար մասնաւոր պայմաններ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՌԱՒԻՕՏՆԵՐԸ ԱՐՔԱՅՈՑԻՆ

ԸՆԿԵՐԱՑԻՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԱՇԽԱՏԱՒՈՐՆԵՐԸ

Աշխատաւորներու խնդիրը սեր կերպարանք մը առած է քաղաքակիրթ երկիրներու մէջ։ Դրամագլուխի և աշխատութեան միջեւ մղուած պայքարը երբեք այնքան ուժգնութեամբ երեւան չէր եկած, որքան քառորդ դարու այս ակռայի մէջ, յորում հանդիսաւոր և զանազան գործաւորներու նիւթական վիճակի բարելաւութեան պահանջումները առեւտրական կայուն վիճակներու ծնունդ տուած են, և հակ ուրեմն խորհրդարաններու մէջ հարցապնդումներու առարկայ դառնալով, պետական հաշտարար միջամտութեամբ միայն կրցած են լուծուիլ կամ նոյս կայ թէ լուծուին։

Պարզ բանուորներու խնդիրն է այսիկայ, որ օրուան կարեւոր հարց մը դարձած է ընկերաբաններու միջեւ։ Բայց այդ գրեթէ միջազգային հանգամանք մը ստացած խնդիրն դուրս, կայ ուրիշ խնդիր մըն ալ քաղաքակրթութեան գլխաւոր կեդրոններուն մէջ, այն է վաճառականներու, սեղանաւորներու և ուրիշ հազար ու մէկ գործաւէրերու երկրորդական պաշտօնեաներու նիւթական հարցը, որ կը չօշափէ մեր լրագիրներուն մէջ այնքան անդամ ծեծուած վաճառականի գրագիրներու կամ պաշտօնեաներու խնդիրը։

Ցեսէք ի՛նչ կ'ըսէ Բարիզի ծանօթ կապարակագիր մը՝ Պ. Ատոլֆ Պրիսօ՝ իր թղթակիցները, Մաքեմի մէջ։

«Պարո՛ն, կ'ըսեմ, կը յուսանք թէ պիտի հաճիք ձեր լրագրին մէջ խօսիլ նաև փոքր պաշտօնեային ինդրոյն վրայ։ Այս միջոցին ամէն ոք կը զբաղի գործաւորներու և մանաւանդ հանքագործներու խնդրով, որոնք սակայն չհրատած փոքր պաշտօնեային աւելի կը չահին։ Մենք հարկադրուած ենք միջին կերպով, ամսական 80, 100 կամ 125 ֆրանքով հոգալ մեր ապրուստի բոլոր պէտքերը, և երբէ 175 կամ 200 ֆր. ամսականի մը տիրանալ կարենանք, անլուր յաղողութիւն մը պիտի ըլլայ ատիկայ։ Դուն այս չնչին գումարին վրայ ինչ այժմեականներ ընելու իրաւունքն ունենալինք, և կարենայինք, օր. համար, ժամանոց հագուստներ հագնիլ բարի գիշերայիներու նման, որոնք ձրմռը մէջը յարդով պատուած մուճակներ կ'անցընէին ոտքերնին, և բուրդէ քրիքներ և պլուվներ կը հագնէին։ Ո՛չ, ատիկա կարելի չէ. մեզմէ կը պահանջուի որ վայելուչ, շիք հագուինք։ Մեր բաղրոնները կարծես ըսել կ'ուզեն մեզի.—«Եթէ խնայութիւններ ընել կ'ուզէք, լաւ հագուելու համար պէտք է ըլլայ ատիկայ։» Կը պատահի ալ որ մեզ ծաղրեն, մեր անվայելուչ հագուստներով անպատուութիւն բերած ըլլալնուս համար իրենց վաճառատան կամ իրենց

Ց. Յ. ՊԱՐՈՆԵԱՆ

ԱՒՏՆԻՆ ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ

Բ.

Թերեւս առարկուի մեզ.

—Հոգւոյ գեղեցկութիւն, հոգւոյ գեղեցկութիւն, հոգւոյ գեղեցկութիւն մ'առեր կ'երթաս. պարէզներու մէջ, հրապարակներու վրայ ինչպէս յուշնելու է հոգւոյ գեղեցկութիւնը, Քրիստոսարդները հոգւոյ գեղեցկութիւն փնտռած ունէին... հոգիին վրայ բռնութիւն եւ յափշտակութիւն կը դրվի... հոգիին

Դ.

Տիկնայք.

Պիտի չարունակեմ խօսելու ձեզ այն անկեղծութեամբ և համարձակութեամբ որոց պարտաւոր եմ միայն այն

Կը հաւանիմ սա պայմանաւ որ օրիորդները մարմնոյ գեղեցկութեամբ գրաւեն, քայց հոգւոյ գեղեցկութեամբ պիրեն, այսինքն՝ ամուսնանալէ յետոյ կանայք հոգւոյ գեղեցկութեամբ միայն փայլելու են։ Ուրիշ սիրտեր գրաւելու պէտք չունին այլ եւս, այլ պահպանելու պարտաւոր են այն՝ զոր գրաւած են և այն որուն տիրացած են արդէն։ Կարգուելէն ետքը պարտաւոր են մինչեւ անգամ տգեղացնել իրենց մարմինն ի պատիւ և ի փառս իւրեանց ամուսնոյն և զաւակաց։

Անգամ մը միայն յաղթահակ տանելու է կին մը, այդ ալ ամուսնութիւնն է։

Դ.

Տիկնայք.

Պիտի չարունակեմ խօսելու ձեզ այն անկեղծութեամբ և համարձակութեամբ որոց պարտաւոր եմ միայն այն

Կը հաւանիմ սա պայմանաւ որ օրիորդները մարմնոյ գեղեցկութեամբ գրաւեն, քայց հոգւոյ գեղեցկութեամբ պիրեն, այսինքն՝ ամուսնանալէ յետոյ կանայք հոգւոյ գեղեցկութեամբ միայն փայլելու են։ Ուրիշ սիրտեր գրաւելու պէտք չունին այլ եւս, այլ պահպանելու պարտաւոր են այն՝ զոր գրաւած են և այն որուն տիրացած են արդէն։ Կարգուելէն ետքը պարտաւոր են մինչեւ անգամ տգեղացնել իրենց մարմինն ի պատիւ և ի փառս իւրեանց ամուսնոյն և զաւակաց։

Աւելորդ չէ, և նոյն իսկ անհրաժեշտ է այսպիսիներուն յիշեցնել թէ իրենց վիճակին բարւոքումը ամենէն առաջ իրենցմէ կախում ունի։ Կեանքը պայքար մըն է, և աշխատաւորը պայքարող մը պարզապէս։ Այդ պայքարին մէջ յաղողելու միակ միջոցը կրթութիւնն է, ձեռք բերուիլն է այն էական ծանօթութիւններուն որոնք անհրաժեշտ են իւրաքանչիւրին, իր գործին մէջ։

Մեր երիտասարդները աշխատելու են գործին մարդը ըլլալու, և գնահատութիւնը ուշ կամ կանուխ պիտի գայ իրենց առեւէն։ Ու եթէ չգայ, իրենք ի վիճակի պիտի ըլլան ոեւէ կերպով իրենց ինքնուրոյն գործը հիմնելու։

ՋԱՐՄԱՅՐ

ՀԱԿԱՀՐԷԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԲՐԻՍՏՈՍԷ ԱՌԱՋ

Ռումանական պետութեան վարմունքը Հրեաներուն հանդէպ, և Ամերիկայի Մ. Նահանգաց ծանուցագիրը առ այդ, այժմէութիւն տուաւ հակահրէականութեան։

Ընդհանուր կերպով ընդունուած գաղափար մըն է թէ հակահրէականութիւնը ծագած է քրիստոնէական մոլեռանդութենէն, բայց պատմութեան վրայ նետուած հարեւանցի ակնարկ մը ցոյց կուտայ թէ Քրիստոսի ծնունդէն յառաջ ալ Հրեաները հայածուած են դրացի ժողովուրդներէն։ Իրաւ է թէ ահագին լեգէոն մը կը կազմեն այն անմեղ Հրեաները, որոնք միջին դարու ամբողջ տեւողութեան միջոցին զոհ ունեցան Հաւատաքննութեան խարոյկներուն կամ կառաւղի ամբոխի կոյր մոլեռանդութեան, բայց հակահրէականութիւնը — կամ իր նոր անուամբ՝ հակասեմականութիւնը - միայն քրիստոնեաներէն ծագած չէ, և Քրիստոսէն առաջ թէ վերջը՝ ամէն դարերու մէջ ալ Հրեաները կասկածելի թուած են դրացիներուն, առանց չհասկնալու իրենց կասկածելի ձեւերովը ու առեւտրական գործառնութեանց մէջ ունեցած ճկուն ու երկդիմի բնաւորութեամբը։

Փիլոն Աղեքսանդրացին, մեր Հրեական Դարերուն այն նշանաւոր պետերէն, որոնք աշխատեցան յունական մտքերուն մէջ տարածել երբայական միաստուածութիւնը, թողած է «Պատգամաւորութիւն կայիոսի մօտ» անուն հեղինակութիւն մը, որով կը նկարագրէ Աղեքսանդրիոյ մէջ ապրող Հրեայ գաղթականութեան ծաղկումը՝ յիշեալ կայսեր իշխանութեան օրով։ Հրեաները այն ատենը կը զբաղէին քաղաքին հինգ թաղերէն երկուքը, ունէին համբաւաւոր վարժարաններ, գործատեղիներ ևն. և քաղաքակրթութեան բարձրագոյն աստիճանի մը հասած էին։ Բայց անոնց մեծ հարստութիւնները, գանձային գործերու մասին ունեցած հանճարը, որուն չնորհիւ Պաղեմեանց ժամանակէն ի վեր կը վարէին եւրոպական նախարարութեան այլ և այլ պաշտօնները, որոնք միշտ մեծ դեր մը կատարած են իրենց դրացի վաճառականութեան մէջ, վերջինք աւելի ըրած էին Աղեքսանդրացիները, որոնք առիթի մը կը սպասէին անոնցմէ վրէժխնդիր ըլլալու։ Այդ առիթը չուտով ներկայացաւ, և ժողովուրդը խուժեց հրէական երկու թաղերուն վրայ և կողոպտեց Հրեաներու խանութներն ու բնակարանները։ Ամբողջ մէկ ամիս չարունակուեցաւ այս հալածանքը։ Այս դէպքերը պատմողը՝ Փիլոն Աղեքսանդրացին՝ Քրիստոսէ երեսուն տարի առաջ ծնած է, և զինքն էր որ իր հալածեալ եղբայրներն ընտրեցին իբր պատգամաւոր Հռոմի կայիոս կալիգուլա կայսեր մօտ՝ իրենց դատը պաշտպանելու։

Ինչ է Ցուվէնի Դեղեցիկի ատենդութեան հիմը։ Հրեաները ստակի փոխարէն կը ծախեն իրենց հայրենակից-

Զարմանալի չը թուի ուրեմն ձեզ երբ ըսեմ թէ ձեզմէ ոմանք իրենց ամուսիններէն աւելի կը սիրեն իրենց հագուստն ու կապուտը։ Եթէ չեմ սխալիր ձեզմէ մին ժամանակաւ յայտնած է այլ և այլ հնարքներով մեռցնել իր էրիկն որպէս զի սեւեր հագնի և ըսած է.

—Կը սիրեմ ամուսինս բայց աւելի կը սիրեմ սեւը, այսինքն՝ Amicus Plato, sed magis amica veritas որ է.

—Կը սիրեմ Պլատոնը, բայց աւելի կըսիրեմ ճշմարտութիւնը։

Պլատոնը խեղճ էրիկն է և ճշմարտութիւնը՝ սեւ չրշագգեստը։

Ձեզմէ ոմանք գիտութեամբ կամ անգիտութեամբ վերոյիշեալ այրասպան կնոջ օրինակին կը հետեւին դժբախտաբար։

Տիկնայք, կաղաչեմ, մի՛ բարկանաք և ըսէք ինձ, ինչ է եթէ ոչ այրասպանութիւն՝ ամուսինէ պահանջել ծանրագնի կերպասներ որոնց գնումն մեծ հարուած կուտայ ամուսնոյ և սըրտին և քսակին։

Եւ ի՞նչ է հագուստը։

Ըստ իս պարզապէս կեղեւ մ'է։ կեղեւ մը կրնայ շատ գեղեցիկ ինչպէս նաեւ շատ տգեղ ըլլալ, բայց ո՞ր մարդն է այն որ պտուղ առած ժամանակը անոր կեղեւին հանի։

Ինձորներ կան, տիկիններ, որք շատ անուշ են և շատ տգեղ կեղեւ ունին։ Այսու ամենայնիւ ամէն մարդ ասոնցմէ կը գնէ և իրաւունք ունի, որովհետեւ կեղեւը կը հանէ և այնպէս կուտէ ինձորը։ Ինձորի կեղեւը սագեռն ու բադերը կուտեն, ինչպէս նաեւ սեխինը էշերն... Մխ, արտէս արիւն կերթայ երբ անասնոց սեղանին արժանի մարթի մը կը զոհուին խեղճ ամուսինները։

Տիկիններ, դուք ալ ինձոր էք, նարինջ էք, նուռ էք, վերջապէս էք պտուղն որ ըլլալ կը հաճիք. եթէ անուշ էք, թարմ էք, համով հոտով էք, ոչ ոք կարեւորութիւն կուտայ ձեր կեղեւին, իսկ եթէ լեղի էք, փտած էք և անհամ էք ոչ ոք կուտէ զձեզ, նոյն իսկ եթէ աչխարհիս գեղեցկագոյն կեղեւներուն մէջ փաթթուիք։

Ոչ ոք կը յանձնարարէ բարեկամին աղջիկ մը սա բառերով.

«Կարգուեցէք այդ աղջկան հետ, երջանիկ կըլլաք, որովհետեւ շատ գեղեցիկ հագուստներ ունի։»

Հետեւեալ տողերով կին մը յանձնարարուած չէ ցարդ.

«Համեստութիւնն, աղնուութիւնն հեզութիւնն մկլուած կը բերէ յանձին իր շրջագգեստի։»

Ոչ չրշագեստն, ոչ գլխարկն, ոչ կօշիկն, ոչ ձեռնոցն, ոչ թեւնոցն, ոչ գուլպայներն կարող են զմեզ գեղեցկացնել։

Մեծ է մարմին քան զկեղեւ։

Ոչ ոք կը յանձնարարէ բարեկամին աղջիկ մը սա բառերով.

«Կարգուեցէք այդ աղջկան հետ, երջանիկ կըլլաք, որովհետեւ շատ գեղեցիկ հագուստներ ունի։»

Հետեւեալ տողերով կին մը յանձնարարուած չէ ցարդ.

«Համեստութիւնն, աղնուութիւնն հեզութիւնն մկլուած կը բերէ յանձին իր շրջագգեստի։»

Ոչ չրշագեստն, ոչ գլխարկն, ոչ կօշիկն, ոչ ձեռնոցն, ոչ թեւնոցն, ոչ գուլպայներն կարող են զմեզ գեղեցկացնել։

Մեծ է մարմին քան զկեղեւ։

ԳԻՏԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

ԴԱՐՁԵԼ ԱՄՍԱԿԱՆ ԹՓՈՒԻ

Նախորդ յոդուածով մը խօսեցանք ամսական թիթուին հասուցած չարիքներուն վրայ, և ներկայացուցինք զայն իբր անտեսանելի թշնամի մը որ մեր աչքն օրուան չնչած օդին մէջ սպրդելով, մեզ յամրօրէն կը թունաւորէ և կամ գոց սենեակի մը մէջ մեզ յանկարծակիի բերելով չնչահեղձ կ'ընէ։

Ասոնք ամսական թիթուին դէչ կողմերն են։ Բայց ինչպէս ամէն չարիք երբեմն կրնայ բարիք ծնիլ, այնպէս ալ ամսական թիթուն կրնայ բարիք յառաջ բերել։ Օրինակ կ'ուզէք. նախ բոյսերը իրենց ծնունդին մէկ մասը կը քաղեն՝ օդին մէջ գտնուած ամսական թիթուէն։ Այդ անպիտան ամսական թիթուն է որ կը կազդէ անոնց պտուղներուն անուշ չամիւերը, հունտերուն իւղը ևն.։

Ամսական թիթուն ուրիշ գործածութիւն մըն ալ ունի որ թերեւս աւելի տարօրինակ թուի։ Մենք ամսական թիթու...կ'ուտենք կամ կը խմենք, ինչպէս որ կ'ուզէք։ Բաւծս կատակ մի

Դեղեցիկ հոգին պէնամոլ չէ և այս իրաւունք պիտի տար ինձ պնդելու քիչ մը թէ հոգին իգական չէ, եթէ անոր անմահութեան վրայ ճառող կրօնաւորն այնքան ուժով չդրկէր զայն։

Դեղեցիկ մարմինն եւս կարօտ չէ մեռաքսեայ հանդերձներու։

Տգեղ մարմինն աւելի կը տգեղանայ երբ հագուստներն իր մէ գեղեցիկ ըլլան։

Այս ճշմարտութեանց առջեւ չեմ կարող խեղճ էրիկներու դասը չպատպանել և ի նպաստ անոնց գոնէ տեսարան մը չը պարզել։

Այսն՝ վաճառատան մը մէջ սպասաւոր—հաւաքիչ—գանձապետ— համապահկալ—թղթակիցի պաշտօն կը վարէ երիտ հարիւր դահեկան ամսականաւ։

Կինն մայրաքաղաքիս ամենէն հարուստ սեղանաւորին կնոջը պէս հագուելու չքուելու կուզէ։

(Շարունակելի)

գիտնաք .կազեօզ ըսուածը ուրիշ բան չէ բայց եթէ տեսակ մը օշարակ, որուն մէջ ճնշմամբ ածխական թթու լեցուցած են, և կազեօզին ամենէն մեծ առաւելութիւնը իր մէջ ածխական թթու պարունակելն է, որ ստամոքսին մէջ երթալով կը գրգռէ զայն և մարսողութեան կը նպաստէ։ Բայց հոս վերապահում մը պէտք է ընել. կազեօզը այն ատեն կրնայ օգտակար նկատուիլ, երբ մաքուր ջուրով շինուած է և ածխական թթու ելն. չիպարունակեր. այս երկու պայմաններն ալ դժուար է գոհացնել. որովհետեւ ընտիր գործածելը սուղի կը նստի և ածխական թթուն կը ծառայէ ածխական թթուի պատրաստութեան, որով քիչ կամ շատ կրնայ խառնուիլ կազեօզը շինելու համար գործածուած ջուրին։

Վերջապէս ածխական թթուն իր այս յատկութեան շնորհիւ կը ծառայէ հանքային հորերու մէջ ծագած հրդեհները մարելու։ Արդարեւ կարծուածէն աւելի յաճախադէպ են հանքերու, մանաւանդ ածխահանքերու մէջ պատահած հրդեհները։ Սաքսոնիոյ մէջ 1861ին դեռ կ'այրէր անյիշատակ ժամանակներէ ի վեր բռնկած հանքածուխի խաւ մը, ուրիշ մը Ֆրանսայի մէջ հարիւրաւոր տարիներէ ի վեր կ'այրի։ Անգլիոյ մէջ դարձեալ հանքածուխի հանքի մը մէջ ծագած հրդեհ մը յանկարծ երեւան ելաւ 20 մեդրէ աւելի բարձր ժայթքող բոցերով։

Ածխահանքերուն քով պէտք չէ մոռնալ մետաղի հանքերը, ինչպէս Սպանիոյ Ալմադէնի սնդիկի հանքերը, Մեքսիկայի արծաթի հանքերը ևլն., որոնք մէկ քանի տարի տեւող հրդեհներու աւերումներուն ենթակայ եղած են։ Անշուշտ մետաղները չեն որ կը բռնկին այդ հանքերուն մէջ, այլ անոնց մէջ գործածուած շոճէ (չամ) գերաններն են որ պզտիկ բոցէ մը լուցկիի նման կը բռնկին։

Այս տեսակ աղէտներու ատեն հանքային ճարտարագէտները իրենց բոլոր ճիգը կը թափեն աղէտը սահմանափակելու համար, և այս նպատակաւ հրդեհին ծագած վայրը առաջնորդող բոլոր անցքերը խնամով կաւէ շինուած պատերով կը գոցեն և ապա կը ջանան բուն իսկ հրդեհը մարել։ Հրդեհը մարելու համար գործածուած ամենէն ընդնական միջոցը ջուրը և ջուրի շոգին է, բայց երբեմն այնպիսի սաստկութեամբ կը ճարակի հրդեհը, որ անկարելի կ'ըլլայ ջուրով առաջքը առնել, երբեմն կրակ պատահած տեղին անյարմարութեան պատճառաւ, երբեմն ջուրի սակաւութեան պատճառաւ։ Ահա այն ատեն է որ ածխային թթուն մասնաւոր գործիքներու մէջ պատրաստելով, քաղուէ խողովակներով կը ներմուծեն հորերուն մէջ, ուր ածխական թթուն իր կրակ մարելու յատկութեամբ կամաց կամաց հրդեհը կը խափանէ։

Ահաւասիկ գիտութեան տարած յաղթանակներէն մէկն ալ, որով պիտի կրնանք լաւ եւս պաշտպանել մեր հանքերը՝ բնութեան աւերիչ ուժերէն մէկուն՝ կրակին դէմ։

ԹՈՐԳՈՄ ԳԱԼԸՆԵԱՆ

Աշխարհիկ Օրացոյց

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 5 Դեկտ.— Միլլղոսին Ա. Նուագահանդէսը։

ՇԱԲԱԹ 7 Դեկտ.— Օր. Մառի Լիբուպիքոյի Նուագահանդէսը. ԹԻՆԻՓՕՆ ԹԱՏՐՈՆԸ։

ԿԻՐԱԿԻ 12 Դեկտ.— Նուագահանդէս ի նպաստ Պարսկական վարժարանին ու հիւանդանոցին. ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ։

ՇԱԲԱԹ 11 Յունվ.— «Օս-Անհայ»ի պարահանդէս. ՓԷԹԻ ՇԱՆԻ ԹԱՏՐՈՆԸ։

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 16 Յունվ.— Սէն-Ժօրժ Հիւանդանոցին պարահանդէսը. ՊԷՐԱ ՓԱԼԱՍ։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՎԵՆԵԶՈՒԷԼԼԱ

ՆՈՐ ԼՈՒՐԵՐ
ՎԵՐՋԻՆ ԴԷՊՔԵՐՈՒՆ ՄԱՍԻՆ

Նախագահ Քասդրօ կը շարունակէ զօրք հաւաքել, կամաւորներ սպառազինել և Վենեզուէլլայի ծովեզերքները ամրացնել։ Նախագահը միշտ կ'արհամարհէ Անգլեգերման միացեալ զօրութիւնը, այն հաւատքով թէ Մ. Նահանգները չպիտի թողուն որ ո և է զօրք ցամաք հանուի, և պիտի միջամտեն իրենց ի նպաստ, Մընրօէյի վարդապետութեան սիրուն։ Կացութիւնը բարւոքման ո և է նշան չի ցուցներ։ Հինգշաբթի օրը Բորթօ Քապէլլօյի իշխանութիւնները Անգլիական և Գերմանական հիւպատոսները և հպատակները բռնելով բանտարկեր և անոնց ինչքերը գրաւեր են։ Ածուխ պարպող Անգլիական շոգենաւ մըն ալ բռնուեր է։ Ամերիկեան հիւպատոսը փորձեր է միջամտել, բայց իրեն կարեւորութիւն չէ տրուեր։ Վենեզուէլլայի կառավարութիւնը Քարաքասէն 2000 զօրք և 18 թնդանօթ ղրկեր է Լա Կուայրա, որուն առջեւ կեցած են թշնամի տորմիղները։ Պատրաստութիւններ կը տեսնուին դիմադրելու համար։ Լա Կուայրայի մէջ 926 կամաւորներ զինուած են և ուրիշներ ալ կը սպառազինուին։ Կ'ըսուի թէ կառավարութիւնը կրնայ բաւականաչափ զօրք գտնել, քանի որ շարժումը ժողովրդական հանգամանք մը առած է։ Զէնք առնելու կարող ամէն մարդ իր ծառայութիւնը կ'առաջարկէ կառավարութեան։ Հայրենասիրական ցոյցեր տեղի կ'ունենան միշտ։ Կառավարութիւնը զգուշական միջոցներ ձեռք կ'առնէ։ Լա Կուայրայի մէջ գտնուող բոլոր ածուխի մթերքը և Անգլիացիներու պատկանող բոլոր երկաթուղիի վակոնները Քարաքաս տարուեր են, որպէսզի դաշնակիցները չկրնան երկաթուղիով զօրք փոխադրել։ Զօր. Ֆէրրէյռ դիրքեր կ'ընտրէ Լա Կուայրայի և մայրաքաղաքին միջեւ գտնուող լեռներուն մէջ, ուր խրամներ պիտի փորուին։

Քարաքասի կառավարիչը հետեւեալ յայտարարութիւնը հրատարակեր է.— «18էն 50 տարեկան բոլոր Վենեզուէլլացիները պէտք է զինուորագրուին քաղաքապահ գունդին մէջ։ Անիկա որ կը մերժէ յօժարութեամբ զինուորագրուիլ, ինչպէս կը պահանջէ հայրենասիրութիւնը, մատնիչ պիտի նկատուի և դատարանի մը առջեւ պիտի ղրկուի։» Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ հազարաւոր անձեր կը զինուորագրուին։ Կիներն ալ կ'օգնեն իրենց այրերուն, ամուսնութիւններու բարւոքման աշխատելով են.։ Հրամանատարութեան պաշտօններ տրուած են ապստամբ զօրավարներու։

Քարաքասի մէջ ամէն մարդ կը խոստովանի թէ կացութիւնը յուսահատական է և պատերազմ մը անխուսափելի է, եթէ ամերիկեան դեսպանը իրաւարարութեամբ կարգադրութիւն մը ձեռք չձգէ։

⁂ Քարաքասի ամերիկեան դեսպանը Ռուշինկըրն կը հեռագրէ թէ Վենեզուէլլայի կառավարութիւնը խնդրեր է իրմէ՝ առաջարկել Անգլիոյ և Գերմանիոյ որ իրենց միջեւ ծագած վէճը իրաւարարութեամբ կարգադրուի։ Կ'երեւայ թէ Վենեզուէլլացիները կ'ուզեն գործին մէջ խառնել Մ. Նահանգները, և ամերիկեան կառավարութիւնը ասիկա հասկնալով, չէզոք կը մնայ։ Եթէ Վենեզուէլլա իրաւարարութիւն խնդրէ, Ամերիկեան կառավարութիւնը պարզապէս այդ խնդրանքը պիտի հաղորդէ որու որ անկ է, և միայն պիտի բարեխօսէ. անկէ դուրս ոեւէ բան չպիտի ընէ։

⁂ Ռուշինկըրնէն պաշտօնապէս կը յայտարարուի թէ Վենեզուէլլայի հիմակուան խնդիրը ոեւէ կերպով առնչութիւն չունի Մ. Նահանգներուն հետ, և թէ միջամտութեան ոեւէ փորձ չպիտի ըլլայ։ Թէեւ ծովակալ Տիուէյ Վենեզուէլլայի մօտերը կը գտնուի, 53 մարտանաւով և 14000 ծովային զինուորով, բայց ո՛չ մէկ նաւ պիտի ղրկուի Վենեզուէլլայի ջուրերը։ Այդ ջուրերուն մէջ գտնուող միակ ամերիկեան նաւն է պզտիկ թնդանօթակիր մը, Մարիէդդա։ Երբ Անգլիա և Գերմանիա պատրաստուեցան զսպողական միջոցներ ձեռք առնել Վենեզուէլլայի դէմ, ամերիկեան կառավարութեան լուր տրուեցաւ թէ պիտի պաշարեն նաւահանգիստները, պիտի գրաւեն մաքսատուները և իրենց առնելիքները պիտի հաւաքեն. բայց հող իւրացնելու ոեւէ դիտաւորութիւն չունին։ Այս գործողութիւնները հակառակ չեն Մընրօէի վարդապետութեան, մանաւանդ որ Ամերիկացիները կ'ըսեն թէ այդ վարդապետութիւնը յանցաւորը պաշտպանելու համար չհաստատուեցաւ։ Գալով այն խնդրին թէ գերմանական և անգլիական զօրքերը ո՛րչափ ատեն կրնան գրաւած պահել Վենեզուէլլայի հողը առանց բողոքի տեղի տալու, Ամերիկայի վաւերական շրջանակներուն մէջ կը հաւաստուի թէ Ամերիկեան կառավարութիւնը մէկ տարին կատարելապէս բաւական կը սեպէ, երկու տէրութիւններուն համար՝ իրենց առնելիքները գանձելու ևլն։

⁂ Քարաքասէն հասած վերջին լուրերը կ'ըսեն թէ ժողովուրդը գրգռուած է։ Երեքշաբթի գիշեր երբ Վենեզուէլլայի մարտանաւերուն բռնուիլը իմացուեր է, խուժանը Նախագահին ապարանքին առջեւ գացեր է և Զօր. Քասդրօ պատուհանէն ճառ մը խօսեր է անոնց։ Յետոյ ամբոխը գերման դեսպանատունը երթալով, քարերով ջարդեր ու փշուր ըրեր է ապակիները։ Փորձեր ըրեր են բանի ներս մտնելու համար, բայց չեն յաջողեր։ Տիկին Պալթացի, գերմանական դեսպանին կինը որ երկու ամիսէ ի վեր հիւանդ է և չկրցաւ իր ամուսնին հետ քաղաքէն մեկնիլ, ազատուեր է յարձակումէ։ Գերմանական հիւպատոսարանը և Տիկին Պալթացիի բժիշկին տունն ալ քարկոծուեր են։ Ամբոխը գերմանական և անգլիական դրօշները այրեր է։ Գրգռութիւնը աւելցեր է, երբ հրաման տրուեր է ձերբակալել բոլոր անգլիական և գերմանական հպատակները։ Ժամ մը վերջը 205 հոգի, որոնք անուն ունէին ընկերային կամ առեւտրական շրջանակներու մէջ, ոստիկանական պահականոցին առջեւ հաւաքուեր են։ Պելժիոյ գործակատարը, հակառակ իր բուռն բողոքներուն, ոստիկանատուն տարուեր է, բայց 10 վայրկեան վերջը ազատ արձակուեր է։ Ամբոխը շարունակ «Անկցի՛ն օտարականները» կը պոռար։

⁂ Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարը ուրբաթ օրը ճառ մը խօսելով, ակնարկութիւն ըրաւ Վենեզուէլլայի խնդրին։ Նախագահը հերքեց այն կարծիքը թէ Անգլիա վաղեմի թշնամութիւն մը ունի Վենեզուէլլայի հանրապետութեան դէմ։ «Եթէ Վենեզուէլլա անգլիական հպատակներու և ստացուածքներու դէմ յարձակումներ չընէր, եթէ վճարէր իր պարտքերը, եթէ նոյնիսկ պատասխանէր դիւանագիտական ծանուցագիրներուն, անոր հետ կռուելու պատճառ մը չպիտի ունենայինք։ Վենեզուէլլա վերջին 70 տարուան միջոցին 10½ ապստամբութիւն ունեցած է։» Լորտ Լանստաուն գոհունակութիւն յայտնեց որ այսօր Վենեզուէլլայի ջուրերուն մէջ անգլիական և գերմանական մարտանաւեր և նաւազներ քով քովի կը գործեն, երկու տէրութիւններու արդար պահանջումներուն գոհացում ստանալու համար, և Սոմալիներու երկրին մէջ ալ Իտալիա անհրաժեշտ դիւրութիւններ կուտայ Անգլիոյ, ցեղապետին դէմ գործողութիւններ կատարելու համար։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ, ՈՒ ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԳՈՐԾԸ.— Բեռլինէն «Բօլիթիշէ Քօրէսփօնտէնց»ի կը հեռագրեն թէ Կոմս Լամսդորֆ որ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար ըլլալէն ի վեր առիթ չէր ունեցած Աւստրիոյ կայսեր ներկայանալու, ի մօտոյ Վիեննա պիտի երթայ իր յարգանքները մատուցանելու Ն. Վեհափառութեան։ «Ֆրէմտէնպլաթ»՝ այս ուղեւորութեան և Ռուսիոյ պաշտօնաթերթին մէջ հրատարակուած զեկոյցի մը վրայ խօսելով, կ'ըսէ ի մէջ այլոց.— «Աւստրիոյ-Հունգարիոյ և Ռուսիոյ գործելու եղանակը ցոյց կուտայ թէ՝ համաձայնութեամբ կ'ընթանան քաղաքական խնդիրներու մէջ։ Այդ գործակցութիւնը, որ Բեռլինի համաձայնութեան գոյութենէն ի վեր քանի անգամներ առիթը ունեցած է իր արդիւնքը ցոյց տալու, կ'երաշխաւորէ նաեւ ներկայ գործերու յաջողութիւնը։ Երկու տէրութիւնները միտք չունին անցըներ ազդեցութիւն բանեցնել Պալքանեան երկիրներու ներքին քաղաքականութեանը վրայ, բայց բնաւ թող պիտի չտան որ Պէլկրատ կամ Սոֆիա նպաստաւորեն կարգ մը ձեռնարկներ՝ յայտնի կամ գաղտնի կերպով, և կամ անդորրութիւնը խանգարուի ուրիշ ո և է կերպով»։ Վիեննական թերթը կ'եզրակացնէ թէ լաւ ու օգտակար է որ Սերպ և Պուլկար ժողովուրդները պատրանքներու չհետամտին, վասնզի անոնք աղետաբեր պիտի ըլլան իրենց համար։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ.— Շանկայէն «Տէյլի Մէյլ»ի ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Զուանկի նահանգին մէջ կացութիւնը շատ աւելի վրդովիչ է քան Քուանկ-Թօնկի մէջ, որ այս պահուս կը զբաղեցնէ Չինու կառավարութիւնը։ Այդ երկու նահանգներէն առաջինին մէջ Պօքսըրներու շարժումը այնպիսի համեմատութիւններ առած է, որ գրեթէ բոլոր ժողովուրդը կը մասնակցի անոր։ Միլիոնաւոր մոլեռանդներու դէմ կառավարութիւնը 5000 զօրք միայն կրնայ հանել։

ԱՒՍՏՐՕ-ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ՆՈՐ ՏՈՐՄԻՂ ՄԸ.— Բօլայէն կը հեռագրեն «Նէօյէ Ֆրայէ Բրէսսէ»ի.—«Այս միջոցին նաւարանին մէջ փութոյ պնդութեամբ կ'աշխատուի կազմել Աւստրօ-Հունգարական նոր տորմիղ մը, որ երկու ամիսէն բաց ծովերը պիտի ղրկուի, և պիտի այցելէ Արեւելքի նաւահանգիստները։» Աւստրիական թերթը այս առթիւ կ'ըսէ թէ ժամանակաւ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ դրօշը շատ լաւ ներկայացուած էր Արեւելքի մէջ. բայց 1900 տարւոյ Չինական դէպքերը իրենց հետեւանք ունեցան Աւստրիական տորմիղին կազմալուծումը, և անկէ ի վեր Աւստրիա մէկ մարտանաւ մը միայն ունի Արեւելքի մէջ, այն է «Զրինեսպէրկ» մարտանաւը։

ԴԱՇՆԱԳԻՐՆԵՐ ԱՆԳԼԻՈՅ, ԻՏԱԼԻՈՅ ԵՒ ՀԱԲԷՇԱՍՏԱՆԻ ՄԻՋԵՒ.— Նոր կապոյտ տետրակ մը բաժնուեցաւ անցեալ ուրբաթ իրիկուն Անգլ. Խորհրդարանի անդամներուն։ Այս կապոյտ տետրակին մէջ կը գտնուին պատճէնները երկու դաշնագիրներու, որոնց առաջինը կնքուած է Անգլիոյ և Հաբէշստանի միջեւ, և երկրորդը՝ Անգլիոյ, Իտալիոյ և Հաբէշստանի միջեւ։ Անգլիոյ և Հաբէշստանի միջեւ կնքուած դաշնագրին համաձայն, Սուտանի և Հաբէշստանի միջեւ սահմանագիծը որոշուած է ճշդիւ։ Մենելիք Թագաւորը յանձն կ'առնէ չկառուցանել և ոչ ալ կառուցումը թոյլ տալ Կապոյտ Նեղոսի և Զանա և Թուգապատ լիճերուն միջեւ այնպիսի շինութիւններու, որոնք կրնան արգելք ըլլալ այդ լիճերու ջուրերուն Նեղոսի մէջ թափելուն։ Միւս կողմէ Հաբէշստանի Թագաւորը թոյլ կուտայ Անգլիոյ, որ սահմանագծին վրայ գտնուող Պարօ գետին եզերքը, Իթանկի մօտ ընտրէ հող մը որ, 400 հեքդարէն աւելի տարածութիւն չունենայ, և զոր Մենելիք վարձու պիտի տայ Անգլեգիպտական կառավարութեան։ Այս վերջինը իր վարչութեան տակ պիտի ունենայ այդ հողը, պիտի գործածէ զայն իբրեւ առեւտրական կայան, բայց չպիտի կրնայ ոչ քաղաքական և ոչ ալ զինուորական նպատակի մը համար ծառայեցնել։ Միւս կողմէ Մենելիք իր հաւանութիւնը կուտայ Անգլիացիներուն՝ Հաբէշական հողին մէջէն երկաթուղի մը շինել, որ Սուտանը պիտի կապէ Ուկանտայի։ Կապոյտ տետրակին մէջ հրատարակուած երկրորդ պայմանագիրը փոփոխութիւններ կը մտցնէ մէկ կողմէ Հաբէշստանի և Էրիթրէի, և միւս կողմէ Էրիթրէի և Սուտանի մէջ։ Սահմանագիծը այնպէս մը որոշուած է որ Էրիթրէի մնայ Քունամայի ցեղը։

ԻՄՊԷՐՆԵՐԸ Ո՞ՒՐ ԵՆ.— «Ֆիկառօ» Պրազիլիոյ Բարա քաղաքէն նամակ մը ստացեր է, 1902 Նոյ. 22 թըւականով։ Նամակագիրը կարգ մը տեղեկութիւններ կուտայ. կ'ըսէ թէ Տիկին Իւմպէռ և Պ. Տօրինեաք Բարա հասեր են Յուլիս 18ին և մինչեւ Յուլիս 23 կեցեր են Բօմէռս պանդոկը, ուր կը ճաշէր նամակագիրը։ Խաբեբաները թիւ 14 սենեակը կը բնակէին և հոն կը ճաշեն եղեր։ Պանդոկապետին ըսեր են թէ Ամարա քաղաքէն կուգան, թէ Մարթինիք կը բնակէին ուր ազգականներ կորսնցուցած էին հրաբխային բորբոքումին ատեն։ Երկուքն ալ հիւանդ էին, և մեկներ են անգլիական «Ճէրոմ» շոգենաւով որ Հավռ հասած պիտի ըլլայ Օգոստ. 10ին, և Լիզպոն՝ Օգոստ. 17ին։ Ֆրանսական հիւպատոսն ալ լուսանկարներ ցուցուցած ըլլալով պանդոկին պաշտօնեաներուն, Տիկին Իւմպէռ և Պ. Տօրինեաք բացարձակապէս ճանչցուեր են։ Նամակագիրը կը հաղորդէ թէ այս իմաստով տեղեկութիւններ ղրկուած են Ֆրանսա. հիւպատոսին կողմէ, միեւնոյն թղթատարով։

ԶՄԵՌԸ

Ամերիկայի մէջ ալ սաստիկ ցուրտ կը տիրէ։ Հանքածուխի նուազութիւնը շատ ծանր կը կշռէ ժողովուրդին վրայ։ Միայն Նիւ-Եորք քաղաքը օրական 100000 թոնօ հանքածուխի պէտք ունի, բայց միայն 50000 կրնայ գտնել, այն ալ շատ սուղ գնով։ Կիսովին սառած կիներ և տղաքներ ածխանոցներու առջեւ շարուելով, հանքածուխ կ'ուզեն։ Ածուխի ընկերութիւնները կը վախնան որ եթէ օդերը չմեղմանան, յուսահատ ամբոխը հաւանաբար ածխատեղերուն վրայ վազելով ածուխ պիտի գողնայ. և արդէն մասնաւոր զգուշութիւններ ձեռք առնուիլ սկսած են։ Սրտաշարժ տեսարաններ կը պարզուին աղքատ շրջանակներու մէջ։ Խումբ խումբ մարդիկ բարեգործական ընկերութիւններու դիմելով, պաղատագին ձայնով ածուխ կ'ուզեն և ոչ թէ հաց։ «Փրկութեան բանակ»ը մեծ քանակութեամբ քարիւղով թրջուած աղիւս կը բաժնէ աղքատներուն. այս վառելանիւթը երկար ատեն կը վառի և շատ լաւ կը տաքցնէ։ Նիւ-Եորքի քաղաքապետական խորհուրդը երեքշաբթի օրը 20000 անգլ. ոսկի քուէարկեց, աղքատներու ածուխ բաշխելու համար։ Բայց միայն աղքատ դասակարգը չէ որ կը նեղուի տարապայման ցուրտէն և ածուխի սղութենէն։ Նիւ-Եորքի միջին դասակարգին մեծամասնութիւնը շոգիով տաքցուած յարկաբաժիններու մէջ կը բնակի։ Շատ մը տանտէրներ չեն կրնար բաւականաչափ հանքածուխ հայթայթել, ջերմութիւնը պահելու համար, որով վարձակալները կը ստիպուին պաղ սենեակներու մէջ նստիլ կամ ձգել երթալ։ Միեւնոյն վիճակը կը տիրէ երկրին ուրիշ շատ մը մասերուն մէջ։ Տեղ տեղ հարիւրաւոր աղքատ մարդիկ իրենց սառուցիչ բնակարաններէն ելլելով, գիշերները ոստիկանական պահականոցները կ'ապաստանին, Ֆիլատէլֆիայէն, Պոսթընէն, Պալթիմորէն և ուրիշ քաղաքներէ ալ սաստիկ ցուրտի, ածուխի նուազութեան և լայնասփիւռ խեղճութեան լուրեր կը հասնին։ Շատ տեղեր հին կարասիներ, տակառներ, տախտակներ ևն. կը վառեն տաքնալու համար։

⁂ Քանատայի մէջ ալ նման շատ քիչ անգամ տեսնուած ցուրտ մը կը տիրէ։ Աղքատ դասակարգը շատ կը նեղուի, վառելանիւթի պակասութեան հետեւանքով։ Փայտին գինը չափազանց սղեր է։

⁂ Անգլիոյ մէջ սաստիկ ցուրտը և թշուառութիւնը կը շարունակին։ Հացին գինը սղեր է։ Այսօր Լոնտոնի աղքատ թաղերուն հազարաւոր անձերուն համար միակ կենսական խնդիրն է հացի խնդիրը։

⁂ Օտէսայէն կը գրեն թէ քաղաքը սառոյցի թանձր խաւով մը ծածկըւած է։ Հեռաձայնի և հեռագրի հաղորդակցութիւնները խանգարուեր են, Փողոցներուն մէջ գտնուած կաղնիի ծառեր գլխիվայր դարձած և ... ները մասամբ արմատախիլ եղած են։ Բոլոր պարտէզները, հանրային թէ անհատական, բոլորովին քանդուեր են, Հարաւային Ռուսիոյ միւս մեծ մասին մէջ միեւնոյն վիճակը կը տիրէ։ Օտէսայի և Քիէվի երկաթուղիի կայարաններուն միջեւ 10000 գործաւորներ կ'աշխատին ճամբուն ձիւները մաքրելու համար, որպէս զի հաղորդակցութիւնները չընդհատուին։

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ
1902

1320 Տճկ.	ՕՐ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 4	1902 Լծթ.
Ռամազան 17	ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ։ Պահք Ծն. Վառվառեայ կուսին։	Դեկտեմբ. 17
Կէսօր 7.28		Կէսօր 7.28

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷ ԼՈՒՐԵՐ

ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎԷՆ Պատր. Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպս. և քահանայ անդամները երեկ գումարուելով Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ, հետեւեալ անօրինութիւնները ըրին. —1. Ասկէ առաջ Արաբկիրի առաջնորդ Մուշեղ Վ.ի ղրկած քառամեայ տեղեկագրին ամուսնական խնդիրներու ինչ մութ կէտերու մասին բացատրութիւն ուղղուած, եւ Մուշեղ Վ. այդ բացատրութիւնները տուած էր։ Ժողովը լսեց այդ բացատրութիւնները եւ իր գոհունակութիւնը յայտնեց։ 2. Եօզղատի երկու քահանաները կարող այցելու հովիւի մը պէտքը անհրաժեշտ ըլլալը տեսնելով, դարման մը կը խնդրէին Պատրիարքարանէն։ Որոշուեցաւ յանձնարարել Սսոյ Կաթող. Տեղապահին՝ այցելու քննիչ և վարիչ եկեղեցական մը ղրկել Եօզղատ։ 3. Զմշկածագի Առաջն. Տեղապահ Կորիւն Վ. եւ

ՔԱՄԻԼ ՊԷԹ

Սպաննուած Կինը

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

Զ.
ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ

—Ո՞վ էր ուրեմն այն վատ մարդասպանը, հարցուց Մաթլէն։

Թշուառ երիտասարդը գլուխը խոնարհեցուց տխրութեամբ։

—Իր ըրածին անգիտակից արարած մը։

—Բայց դուք գիտէիք, ըսաւ Մաթլէն, դո՞ւք էիք այս վատ ոճրին գաղափարը յղացողը։

—Այո՛, ըսաւ Մօպէրթէն հեղձամղձուկ ձայնով մը։

Ու Մաթլէնի բարկութեան մէկ շարժումին վրայ, տառապագին շեշտով մը յարեց.

—Ո՛հ, այդ ժամանակները չէի գիտեր ի՛նչ ընելս. թշուառական մըն էի՛ ամէն տեսակ մոլութիւններու մէջ ընկղմած։ Վայրենի մըն էի, անասունէ մը աւելի անբան։ Այո՛, յանցաւոր մը եղած եմ, ձեր կարծածէն, ձեր երեւակայածէն հարիւրապատիկ աւելի յանցաւոր. որովհետեւ երկու անգամ ուզեցի սպաննել այն անձը, զոր ի վերջոյ մահուընէ ազատելու համար կեանքս անգամ տալ պատրաստ էի, բայց անօգուտ։ Բայց, կը կրկնեմ, ու միշտ պիտի պոռամ, չէի գիտեր թէ ի՛նչ կ'ընեմ։ Առանց ըսելը ես ինքս չէի, այն մարդը չէր որ այժմ ձեզի կը խօսի և ձեզմէ աւելի կը սարսափի գործուած այդ ոճիրներէն։

Մօպէրթէնի ըսած խօսքերուն մէջ մէկ կէտի մը մասնաւոր ուշադրութիւն ըրեր էր Մաթլէն.

—Ըսել է Մօրիսն ալ սպաննել ուզեցիք, հարցուց։

—Այո՛, երկու անգամ. Նախ զբօսանաւուն վրայ եղած յարձակման պահուն որմէ ազնկան մը շնորհիւ ազատեցաք, և երկրորդ հրդեհին գիշերը։

—Դո՞ւք էք ուրեմն Մօրիսի կուրծքը դաշոյն մը խօթողը, պոռաց Մաթլէն՝ զայրոյթի սպառնալից շարժումով մը, դուք էք այն վատ ոճրագործը, դո՛ւք, ու կը խոստովանի՞ք, ինծի՛, իր կնո՛ջը, ո՛հ, սոսկալի բան է ասիկայ։

—Ներո՛ւմ, ներո՛ւմ կը խնդրեմ, հեծեծեց Մօպէրթէն գլուխը խոնարհեցնելով։

Բայց արդէն խեղճ կնոջ բուռն զայրոյթին յաջորդեր էին արցունքները։

—Աստուա՛ծ իմ, ըսաւ դէմքը ծածկելով երկու ձեռքերուն մէջ. ինչո՞ւ ըրիք ինծի ասիկայ, և ի՞նչպիսի վայրագութեամբ մըն է որ այսպիսի խոստովանութեամբ մը եկաք կը համարձակիք տակաւին հոս մնալ։

Մօպէրթէն ծունկի եկաւ, և շատ աւելի ողորմուկ, պաղատագին ձայնով մը ըսաւ.

—Ներեցէ՛ք ինծի։ Չեմ ուզեր ձեզ ձանձրացնել իմ ոճիրներուս պատմութեամբը, բայց կը խոստովանիմ որ շատ եպերելի բաներ են անոնք։ Միայն թէ կը խնդրեմ որ խորհիք թէ սարսափով կը հեռանամ անոնցմէ ու կը զզուիմ... մտածեցէք թէ այն ոսկին զոր ոճրապարտ ձեռներս դիզած են, բնա՛ւ ոեւէ հաճոյք չի պատճառեր ինծի, և թէ այդ դրամը կը պահեմ ա՛ն՞ր համար միայն, որ օգտակարապէս գործածել որոշած եմ։ Մտածեցէ՛ք, տիկի՛ն, թէ այս վայրկեանին իսկ կը մեկնիմ։ Մատակասքար կ'երթամ, ուր պիտի փորձեմ ճարտարագործական հաստատութիւններ հիմնել և գաղթականացումը դիւրացնել։ Կ'երդնում որ հոգւով մարմնով ինքզինքս ուրիշներու օգուտին պիտի նուիրեմ։ Ի՛նչ զոհողութիւններ ալ ընելու հարկադրուիմ, ի՛նչ տառապանքներ ալ կրեմ ասոր համար, սիրով յանձն պիտի առնեմ։

Մաթլէն տխուր, արգահատալից նայուածք մը ձգեց Մօպէրթէնի վրայ

—Խե՛ղճ մարդ, ըսաւ սարսռագին շեշտով մը։

—Տիկին, ըսաւ Մօպէրթէն՝ խօսքը շարունակելով, մտածեցէք որ ա՛լ բնաւ չպիտի դառնամ Ֆրանսա, բնաւ չպիտի տեսնեմ ձեզ։ Կ'ուզէ՞ք որ մեկնիմ, ձեր ատելութեան սոսկալի բեռը կրելով սրտիս վրայ։ Ո՛հ, եթէ գիտնայիք թէ ո՛րքան անտանելի չարչարանքի մը ենթարկեցիք զիս, երբ մէկ քանի օր առաջ ինծի ըրիք թէ յանցանքներ կան որոնք ո՛չ կը մոռցուին և ո՛չ ալ կը ներուին։ Տիկի՛ն, դուք որ իմ անցեալ սոսկալի կեանքիս մէջ միակ պայծառ ճառագայթը եղաք, դուք որուն քնքշատակը միայն կրցաւ առաջնորդել զիս զղջումի ճամբուն մէջ որուն հետեւեցայ, անողոք մի՛ ըլլաք։

—Ոտքի՛ ելէք, ըսաւ Մաթլէն՝ հրամայական շարժում մը ընելով։ Իմ կարողութենէս վեր է ներել... քանի որ չեմ կրնար ձեր միջոցաւ թափուած արիւնի հետքը ոչնչացնել, ու ձեր զոհը կենդանացնել։

Մօպէրթէն ոտքի ելաւ լռին, վհատած.

—Ուրեմն, ըսաւ՝ ակռաները սեղմելով, ուրեմն ա՛լ լմնցած է, ատելութեան խօսքե՛ր միայն կրնամ ակնկալել։

— Չե՛մ կրնար, ըսաւ Մաթլէն՝ երեսը անդին դարձնելով։ Եւ արդէն, ներքին ձայն մը կ'ըսէր ինծի թէ հակառակ ձեր ըրած այնքան բարիքներուն, ոեւէ բարեկամութեան զգացում պարտական չէք ձեզի։

—Մնաք բարո՛վ, ուրեմն, ըսաւ Մօպէրթէն խուլ ձայնով մը. և դժնդակ քայլերով դէպի դուռը ուղղուեցաւ։

(Շարունակելի)

լիտրէժման յայտնելով թէ տեղւոյն կրօն. ժողովոյ երկու քհն. անդամները, առանց իր գիտութեան այրի անձ մը չորրորդ անգամ ամուսնացուցած են անչափահաս կոյս աղջկան մը հետ, ժողովը որոշեց բացատրութիւն պահանջել յիշեալ քհն.ներէն թէ ինչո՞ւ հրաման չեն ուզած և այդ չնաս ամուսնութիւնը կատարած են։

Ն. Զարասնճագի Առաջնորդ Կորիւն Վ. յայտնելով թէ տեղւոյն գիւղեցկաչէն որբանոցի կառուցման մասին քաղաքին ծերունազարդ Արիստակէս քհն. կարեւոր աշակցութիւն ըրած է, ծաղկեալ փիլոն կրելու արտօնութիւն խնդրած էր։ Ժողովը Ս. Պատրիարքին աշնորհութեան յանձնեց այս գործը։ Ժողովը առանցմէ զատ զբաղեցաւ կարգ մը ամուսնական խնդիրներով։

ԳՈՒՐՋԻՒՆՃՕՒԳԻ Թաղ. Խորհուրդը նկատելով որ Մալխասեան Կիրակոս և Բաչիկեան Ցարութիւն էֆ.ները հրաժարած են, առանց տեղ անդամ առաջարկեր է Ճէնազեան Երամ և Աստրեան Միհրան էֆ.ները և առանց հաստատութիւնը խնդրեր է Պատրիարքարանէ։

ՔԷՕԹԱՀԷԱՅԻ Առաջն. Տեղապահ Մկրտիչ Վ. Աղաւնունի՝ Աֆիօն Գարահիսարի Տօնէլեան Խաչատուր քհն.ին երկար ժամանակեայ ծառայութիւնները յիշելով, Թաղ. Խորհրդոյ խնդրանաց վրայ Ս. Պատրիարքէն խնդրեր է որ վարձատրութիւն մը ըլլայ այդ քահանային։

ԱՅՍՕՐՈՒԸՆԷ սկսեալ յատուկ չըրքաբերականաւ մայրաքաղաքիս Թաղ. Խորհուրդներուն ղրկուեցան Աֆիօն Գարահիսարի հրկիզելոց յանձնաժողովոյ կողմէ Պատրիարքարան ղրկուած տոմսակները։ Այդ Թաղ. Խորհուրդները յիշեալ տոմսակները բաժնելով կարող անձերու, արդիւնքը պիտի ղրկեն Պատրիարքարան՝ ուրկէ ամբողջութեամբ պիտի ղրկուին Բ. Դուռը, նպաստամատոյց յանձնաժողովոյ։

ՔԱՂ. ԺՈՂՈՎԸ իր այս օրուան նիստին մէջ դարձեալ նկատողութեան պիտի առնէ Պատրիարքարանի պիւտճէն։ Կը յուսանք թէ այս անգամ հարկ եղած միջոցը պիտի խորհի պիւտճէն հաւասարակշռելու համար։ Զենք յիշեր թէ քանիերորդ անգամ է որ նկատողութեան առնուեցաւ այս պիւտճէն, բայց վիճակը ուր որ էր դարձեալ հոն է, և Տնտեսական Խորհրդոյ ծրագրած խնայողութիւններէն բան մը չգործադրուեցաւ։

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ Առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս Սրբազան պաշտպանելով որ Պատրիարքարան գրուած է Էլմալըի ...քէն քհն.ին բանի պսակ մը կատարած ըլլալը, հետամուտ եղեր է ստանալու պէտք եղած ստոյգ տեղեկութիւնը։ Այս անգամ Էլմալըի ծանօթ անձերէն 6 հոգի նամակով մը դիմում ընելով կը յայտարարեն թէ այդ բանի ամուսնութեան լուրը ճիշդ չէ, և թէ բողոքողները կ'ուզեն եղեր այս նշանուած աղջիկը իրենց գաւկին կնութեան առնել, հակառակ Հայ. Եկեղեցւոյ օրինաց. զի ազգականութեամբ վեց ճիւղ մօտաւորութիւն կայ և մանաւանդ այս վերջինն ալ նշանուած էր ուրիշ օրիորդի հետ։ Այս պարագային, կ'ըսեն, աղջիկը իր հօրը տունէն առանց պսակի և անվայել գործողութեան փախցուցեր են ուր որ պէտք է, և օրը չափաբարձ ըլլալով, գիւղին քահանայէն խնդրեր են որ այս ամոլներուն վրայ քննութիւն կատարուի։ Քահանան կատարեր է իր քննութիւնը, և երկու կողմին համաձայնութիւնը և հաճութիւնը լսելով, նոյն գիշերը ժամը 11ին հալեբի և տան օրհնութիւնները կատարեր է և հետեւեալ կիրակի գիշեր ի ներկայութեան մեծ բազմութեան տեղի ունեցեր է այդ պսակը։ Այս պարագան տեղեկացնողները ականատեսներ են և առանց գրածէն փոյթ աղջկան հայրը Մինաս Տ. Ցակոբեան կ'ըսէ. «Տեղացի երեւելեաց այս մասին առած հերքմնագրին ստոյգ և ճիշդ ըլլալը իմ անձնական կնիքովս և հաճութեամբս կը հաստատեմ»։ Ուրիշ մէկ քանի անձեր ալ աղջկան հօրը ստորագրութիւնը կը հաստատեն։ Բնականաբար այս գիրը առաջնորդին կողմէ Պատրիարքարան պիտի ղրկուի, որպէս զի բողոքողներն ալ հաստատեն թէ ինչ է իրենց առարկութիւնը և փաստը այս պարագային մէջ։

ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՇԱՐԱԿԱՆՆԵՐԸ աշխարհաբարի թարգմանելու համար Երուանդ Լֆ. Տ. Անդրէասեանի կողմէ եղած ձեռնարկը ծանօթացուցինք մեր ընթերցողներուն։ Այդ գործին առաջին մասը, Ծննդեան շարականները, գրաբար բնագիրը և աշխարհաբար թարգմանութիւնը միասին, հրապարակ ելաւ երէկ և կը ծախուի 2 ղշ.ի։ Կեդրոնատեղին է Մարգարեան գրատունը։ Թէ ուսումնասիրելու և թէ իբրեւ կաղանդի նուէր դպրոցականներու տալու համար, յարմար գիրք մըն է. հետեւաբար ուսայի է որ, ինչպէս գրած ենք արդէն ամէն կողմէ պահանջուած քաջալերութիւնը պիտի գտնէ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՏԱՆՈՒՑՈՒՄ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ.— Նախնական կրթութեան կազմական կանոնագրին 3 րդ յօդուածին տրամադրութեան համաձայն՝ ոչ ոք արտօնեալ է կրթական պաշտօն վարել առանց ի ձեռին ունենալու ուսուցչական վկայական՝ կեդրոնական Ուսումնական Խորհուրդէն տրուած և Ամեն. Ս. Պատրիարքէն վաւերացուած։

Ի դիւրութիւն անոնց որք պէտք ունին առ այս հարկաւոր եղած գործողութիւնները լրացնել, Ուսումնական Խորհուրդն ստանալով Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հօր հաճութիւնն ու հրամանը, որոշած է բացառիկ քննութիւն բանալ օգնական-ուսուցչի և օգնական-վարժուհւոյ պաշտօնի վրայ գտնուելով դեռ վկայագիր չառնողներուն համար, որպէս զի Դ. յօդուածոյ ուսուցչական ընտրելեաց քննութեան հրահանգին համաձայն՝ կարենան իրենց պէտք եղած վկայագիրն ստանալ և այս երեւելն ղրկման չհանդիպիլ։

Այս բացառիկ քննութեան մասնակցողներ կը պարտաւորին ներկայացնել.

Ա.—Աւազանիցուն և Թաղական Խորհրդոյ վկայականն իր վարուց ու բարուց մասին։

Բ.—Ծննդեան և մկրտութեան օրինական վկայականն։

Գ.—Համառօտ տեղեկագրութիւն մը իր անցեալին մասին, թէ ո՞ւր և ո՞րչափ ատեն և ինչ ճիւղի և ո՞ր դասարանի վրայ պաշտօն վարած են։

Քննութիւններն պիտի կատարուին հետեւեալ ժամանակացոյցին համաձայն։

2 Ցունվար 1903.—Եչ.— Կրօնք, բարոյագիտութիւն, հայերէն։

3 Ցունվար 1903.—Ուր.—Օսմաներէն, պատմութիւն, աշխարհագրութիւն։

4 Ցունուար 1903.—Շբ.— Ուսողութիւն, բնական գիտութիւնք, բնապատմութիւն, գծագրութիւն։

Ձեռագործ (պարզ կարի եւ ձեռագործի փորձ մը)։

Քննութիւնք պիտի կատարուին Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։ Արձանագրութիւնք պիտի ընդունուին նոյն իսկ քննութեան պաշի օրը։

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՆՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

16 Դեկտեմբեր 1902

Ֆրանս. %	(3% Français)	98.67
Րէժի	(Tab. Turcs)	355.
Ֆօնսօլիտ	(R. Turque D.)	28.02
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	118.75
Պանք Օթթ.	(Banque Ott.)	588.
Թրանսվալ	(Transwal)	143 50

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

(ԱՅՍ ԱՌՏՈՒԱՆ)

ՊԱՇՏՕՆ.— Կիւմիւլճինէի կառավարիչ անուանուեցաւ Քերք գաւառի նախորդ կառավարիչ Աթիֆ պէյ։

Էրթօղրուլի կառավարիչ՝ Ճիսրը Մուսթաֆա փաշայի գայմագամ Մուսթաֆա Նուրի փաշա։

—

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒՆ քննիչ յանձնաժողովը առջի օր ալ գումարուեցաւ Ֆէրիտ փաշայի նախագահութեամբ։

—Սպարապետ Դուռը հեռագրեց Էտիրնէի, Սելանիկի, Մանասթըրի, Գոսովայի, Եանեայի ու Շքոտրայի կուսակալութեանց՝ մանրամասնօրէն տեղեկագրել թէ մինչեւ հիմա ի՛նչ գործողութիւններ կատարուած են Րումելիի Նահանգներուն հրահանգին՝ ոստիկան-զինուորներու վերաբերեալ տրամադրութեանց գործադրութեանը մասին։

—Րումէլիի Նահանգներուն քննիչ յանձնաժողովը հեռագրեց նոյն Նահանգներու քննիչներուն որ կատարուելիք բոլոր գործողութիւնները մանրամասնօրէն տեղեկագրուին Բ. Դրան։ Ինչպէս նախապէս ալ ծանուցուած էր, այդ տեղեկագիրները, եթէ գաւառակներէ ղրկուած են՝ գաւառներու, և եթէ գաւառներէն՝ Նահանգներու կեդրոններուն մէջ պիտի քննուին. այդ մասին պաշտօնեաներուն ընթացքն ալ պիտի տեղեկագրուի։

—Րումէլիի Նահանգներուն քննիչ Հիւսէյին Հիլմի փաշա գրեց Բ. Դրան որ կամուրջներու և խճուղիներու անօրէն Եուսուֆ Րազի պէյ և Հալքալըի երկրագործական վարժարանին ուսուցիչներէն Նասիպ պէյ, որոնք նախապէս Րումէլիի Նահանգները ղրկուած էին, քննիչ մարմնոյն անդամակցին և թէ առ այժմ ուրիշ պաշտօնեայի պէտք չկայ։ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը այդ մասին հարկ եղած զեկոյցը ըրաւ պատկանեալ պաշտօնարանին։

ԽՃՈՒՂԻՆԵՐՈՒ շինութեան տուրք վճարող մը երբ իր ծննդավայրէն բացակայ է, անվճար մնացած մասին համար տուգանքի չպիտի ենթարկուի։

ԴԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.— Վառնայէն և Քէօսթէնճէէն եկած 670 Իսլամ գաղթականները, առջի օր Մահսուսէի «Պէնկազի» շոգենաւով Մուտանիա և Իզմիտ ղրկուեցան։

ՌՈՒՍԻՈՅ պաշտօնաթերթին մէջ հրատարակուած պաշտօնական զեկոյց մը կ'ըսէ թէ կացութիւնը գոհացուցիչ է, և կը պախարակէ արարքները Պուլկար խռովարարներու, որոնք գլուխ ձեռնարկներ կ'ընեն։ Ռուս կառավարութիւնը կը դատապարտէ և միշտ դատապարտած է փոփոխութեան ամէն փորձ, և անհրաժեշտ կը նկատէ խորհուրդ տալ պզտիկ կառավարութեանց, որպէս զի իրենց չահուն համար իսկ, արգիլեն ամէն վտանգաւոր խռովարարութիւն, կարգապահութեան պահպանման նպաստելով հանդերձ։ Ռուս կառավարութիւնը կը յուսայ թէ անոնք այս խորհուրդին պիտի հետեւին։ Ռուս կառավարութեան՝ «Սթաթուքօ»ն պահելու եւ ամէն խառնակութիւն արգիլելու անխախտելի որոշումը կատարելապէս գնահատուած է։

(Սէրվէթ)

ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ առեւտրական Տունէն պահանջ ունեցող հայ վաճառականներ և սեղանաւորներ, առանց սնանկութեան համար օրինական դիմում ընելու, իրենց մէջ կարգադրեցին այդ Տան պարտքի գործը։ Եղած խորհրդակցութեան հետեւանօք Համբարձումեանները հարիւրին յիսունն միայն վճարել յանձն առեր են, եւ այս պարագան ընդունուած է բոլոր պահանջատէրերէն։ Գալուստ էֆ. Համբարձումեան յայտարարեր է թէ 100ին 50է աւելի վճարել կարելի չպիտի ըլլայ, եւ թէ ի հարկին պատրաստ է օրինական միջոցի դիմելու։ Այս կերպ կարգադրութենէ մը ամէնէն աւելի վնասուողն է Ցակոբեան և Ընկ. որոնց պահանջը կը հասնի 22000 ոսկի, եւ որոնք սակայն հրապարակին իրենց ունեցած պարտքը վճարած են։ Ղալաթիոյ Նէնի խանը, որ Համբարձումեաններուն կը վերաբերի, առանց պիտի մնայ, նոյնպէս մէկ երկու ուրիշ կալուածներ ալ պիտի տրուին ուրիշ առնելիքէորներու, եւ այս կերպով գործին լուծում պիտի տրուի։ Այրի եւ կարօտ կիներու կողմէ իբր աւանդ Համբարձումեաններու քով ձգուած գումարները ամբողջովին պիտի վճարուին։

ԲԵՐԱՅԻ դատարանաց գործադրութեան դիւանի (իճրա տաիրէսի) օգնական եւ իրաւագիտական վարժարանի չրջանաւարտ Լամիֆեան Երուանդ էֆէնտի՝ նոյն դիւանի առաջին օգնական (պաշ մուավին) անուանուեցաւ։ Կը շնորհաւորենք զինքը իր պաշտօնի բարձրացման համար։

ՍԵՐՊԻԱԿԱՆ կառավարութիւնը հետեւեալ պատուանշանները նուիրած է. «Թաքովօ» պատուանշանին Ա. կարգը՝ Գոսովայի կուսակալին, նոյն պատուանշանին Գ. կարգը՝ սահմանագլխի գօմիսէր դիր-գնդապետ Խալիտ պէյի, Գոսովա նահանգին թարգման Իսմայիլ Թալաթ էֆ.ի, և նոյն պատուանշանին Ե. կարգը՝ ոստիկանական գոմիսէր Հիւսէյին էֆ.ի։

ՎԵՐԱԴԱՐՁ.— Բրիշտինայի գանազան գիւղերէն Սերպիա գաղթող քանի մը Սերպիացի ընտանիքներ՝ վերջերս զղջալով, Վեհ. Կայսեր հովանաւորութեան ներքեւ ապաստաներ, և Կայս. ներման արժանանալով՝ իրենց գիւղերը վերադարձեր են։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը ծանուցանեն թէ Պ. Ժօլի, որ ասկէ առաջ նոյն քաղաքին մէջ Սպանիական կառավարութիւնը կը ներկայացնէր իբր պատուակալ հիւպատոս, Իզմիրի մէջ Սպանիական ընդհ. հիւպատոսի պաշտօնական տիտղոսը ստացեր է։

ՄԱՐՍԻԼԻԱՅԷՆ շոգենաւային երթեւեկութիւնը որ պահ մը ընդմիջուած էր, վերսկսաւ երէկ։ Բաքէ շոգենաւային ընկերութեան գործակալութիւնը հեռագիր մը ստացաւ ծանուցանող թէ՝ «Միրքասի» շոգենաւը առջի իրիկուն մեկներ է։ Ցոյս կայ որ «Մինկրէլի» շոգենաւն ալ երէկ ճամբայ ելլէր Մարսիլիայէն։ Այս լուրը անշուշտ ուրախութիւն պիտի պատճառէ այն բոլոր վաճառականներուն, որոնք իրենց յապաղած ապրանքներուն կը սպասեն։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ արտաքին գործոց նոր նախարար Պ. Սգուզէս, Աթէնքի Օսմ. դեսպանատունը երթալով, այցելեր է դեսպան Րիֆաթ պէյի։

ՍԱՄԱԹԻԱ, Ալթը Մերմէրի Ցունաց եկեղեցին Թաղ. Խորհուրդը 8 հազար օխա ածուխ գնելով բաշխեր է Թաղին աղքատներուն՝ առանց կրօնքի խտրութեան։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ «Նիգօլա Բ.» շոգենաւը, որուն խրիլը գրեցինք, սակայն խրած կը մնայ Գարոլինա-Պիւկասի մէջ, կ'ըսէ դեկտ. 14 թուով Օտեսայէն հասած նամակ մը։ Շոգենաւը վտանգաւոր դիրքի մը մէջ է եղեր, և փոթորիկ մը պատահելուն առթիւ կրնայ ամբողջովին կորսուիլ։ Շոգենաւը ազատելու համար զուր ջանքեր եղած են։ Արկածեալ շոգենաւը 180000 ըուբլիի չինուած է եղեր։

ՄԱՎՐՕԳՈՐՏԱԹՕ իշխանին տեղ Սէրգիը տ'Օրիանի դեր-նախագահ ընտրուեցաւ Պելժիական դեսպան կոմս տը Ծիւագլ։

ՇԻՐՔԷԹԻ Խայրիյէի ընկերութիւնը իր շոգենաւերուն կամուրջին մօտենալը դիւրացնելու համար, Ծովային Նախարարութեան հետ պայմանագիր մը կնքեր է Պոլսոյ կողմի նաւակամուրջներուն վրայ նոր նաւամատոյցներ չինելու համար։ Երբ այս նաւամատոյցները չինուին, հին նաւամատոյցները և անոնց վրայ գտնուող խանութները պիտի վերցուին։ Նոր նաւամատոյցներուն վրայ նոր խանութներ և սպասումի նոր սրահներ պիտի չինուին, ուր պիտի իջնուի սանդուղներու միջոցաւ։ Նոր նաւամատոյցները մեծ մասամբ աւարտած են։ Շիրքէթը խորհրդակցութիւններ կը կատարէ քարափներու ընկերութեան հետ, որպէսզի նոր նաւամատոյցները Պոլսոյ քարափին միացուին որով կարելի ըլլայ ուղղակի ցամաք ելլել. այս պարագային կամուրջին պաշտօնեաներէն մէկը հոն պիտի կենայ՝ կամուրջի դրամը ստանալու համար. այս նաւամատոյցներուն վրայ պահականոց մը պիտի չինուի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ խառն դատարանաց օգնական դատաւոր անուանեցան՝ Թրամուէյի ընկերութեան տնօրէն Պ. Բէրտիքարիս, և մայրաքաղաքիս փաստաբաններէն Պ. ըՍբանտօնի։

ԱԾՈՒԽ.—Ներքին գործոց նախարարութիւնը հրամայեց Էտիրնէի նահանգին, որ Պապա Էսկիի, Վասիլիգօսի, Միտէլի և Ախթարոլուի շրջակաները գտնուած 4 միլիոն օխա ածուխը Կ. Պոլիս ղրկուի։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.—Առջի գիշեր, Բերա, Շիտակ ճամբան, Պայրամ փողոցին անկիւնը, երկու ամիս առաջ բացուած ծխավաճառ և փէսճի Ցակոբ աղայի խանութը գող մտնելով, գտնուած բոլոր փէսերը, ծխախոտները և 7-800 ղշ. հնչուն դրամի հետ 80 ոսկիի ապրանք գողցեր են։ Ոստիկանութիւնը խուզարկութիւններ կը կատարէ։

ՔՈԼԷՐԱ.—Եաֆայէն կը հեռագրեն դեկտ. 13 թուով.— Դեկտ. 4էն մինչեւ երէկ քաղքին մէջ և շրջակաները 70 տուն հականխուեցան։

Դեկտ. 13.—Եաֆա, երէկ 5 դէպք և 12 մահ։

Դեկտ. 14.—Եաֆա, երէկ 5 դէպք և 4 մահ։

Դեկտ. 15.—Եաֆա, երէկ, 5 դէպք ու 4 մահ։

Երիգօ՝ դեկտ. 5էն մինչեւ 9 դեկտ. 1 մահ, դեկտ. 10ին՝ 2 մահ, 11ին՝ 2 դէպք։

Երուսաղէմ, դեկտ. 11 (քաղաքէն դուրս) 1 մահ։

—Դեկտ. 14ին Աղեքսանդրիոյ մէջ՝ 5 դէպք և 5 մահ։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Մաքսային 5% Օսմ. պարտաթուղթերու տէրերուն կը ծանուցուի թէ այս պարտաթուղթերուն կտրօնները եթէ մինչեւ 1903 դեկտ. 31/14 յունվար գանձուելու համար չներկայացուին, պիտի ջնջուին։

Կ. Պոլիս 16 դեկտ. 1902

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 15 դեկտ.—Նախարարութիւնը ծանոյց Լորտերու ժողովին թէ Մ. Նահանգները իրաւարարութիւն մը կ'առաջարկեն Վենեզուէլլայի վէճին։ Անգլ. կառավարութիւնը կը քննէ այս առաջարկը։

ՓԱՐԻԶ.—Պ. Լէօն Պուրժուա ընտրելի կը մնայ Երեսփ. Ժողովոյ Նախագահութեան։ Պ. Տէշանէլ կը հրաժարի ընտրելիութենէ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Կուայրայէն կը հեռագրեն թէ՝ Անգլիացիները այրեր են բանտին ներքին մասերը և Լիպէրթատոր ամրոցը։

—Բորթօ-Քապէլլոյէն կը հեռագրեն թէ՝ ամերիկեան դեսպանը զեկուցեր է Քասթրօ նախագահին թէ՝ Վենեզուէլեան բոլոր նաւերը պէտք է նաւահանգիստէն հեռանան մինչեւ հինգ օր։

ՀՌՈՄ.—Իտալական վեց յածանաւեր Վենեզուէլլայի ջուրերը գացին՝ ուժ տալու Իտալական պահանջումներուն։

—Այսօր Քուիրինալի պալատին մէջ կատարուեցաւ նորածին Մաֆալտա իշխանուհիին մկրտութիւնը։

ԿՈՒԱՅՐԱ.— Բորթօ-Քապէլլոյի ռմբակոծութիւնը 45 վայրկեան տեւեց։ Լիպէրթատոր միջնաբերդին Սպանէ ա րոշը աւերակ դարձաւ։ Անգլիական «Չէրիպտիս» մարտանաւին նաւաստիները ցամաք ելան եւ գրաւեցին միջնաբերդը անգործածելի վիճակի մատնելով թնդանօթները։

ՔԱՐԱՔԱՍ.—Քասթրօ նախագահին ապարանքին առջեւ ժողովուրդը հաւաքուելով, յայտարարեց թէ իր պարտքը պիտի կատարէ, նոյն իսկ կեանքը զոհելով։

ՊԵՐԼԻՆ.—«Ֆօրվարց» լրագրին դէմ բացուած դատը՝ հանգուցեալ Պ. Քրուփի դէմ ըրած յարձակումներուն համար՝ տեղի պիտի չունենայ, հանգուցեալին ընտանիքին պահանջումով։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 16 դեկտ.— Անգլիական զօրքերը Սան-Ֆիլիբ ցամաք ելան, և բերդակներ չինեցին։

ՎԻԵՆՆԱ.— Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոմս Լամստորֆ ի մօտոյ հոս կը սպասուի։ (Տես Արտաքին Լուրերը։)

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ		30.18
Երէկուան բարձր գինը		30.18
Երէկուան վար գինը		30.17

ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ երեկոյ գոցուեցան	Ֆր.	116.25
Երէկուան բարձր գինը		116.37
» վար »		116.12
Քարափ	»	492.
Էմլիաքէն Քրէտի Ֆօնսիէ	»	263.75
Լորիում	Ֆր.	73.
Շիրքէթը Խայրիյէ	Լ. Օ.	29.50
Պանք Նաս. Կրէտ.	Ֆր.	418.
Թրամվայ բաժնեթուղթ	Լ. Օ.	5.52
» պարտաթուղթ	Ֆրք.	488
Թրանսվալ	Ֆր.	137.—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Մէճիտիէ արծաթ	ղշ.	108.01
Մէթալիք		102.10
Անգլիական ոսկի		110.02
Ֆրանսական ոսկի		87.22
Քրիմիզ		51.50
Բօլ.		90.15
Ռուսլի թղթադրամ		8.61
Լօնտոն 3 ամիս		111.
Բարիզ		22.71

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ 17 դեկտ.

Անգլ. գօնս.	92.81
Օսմ. գօնս. սէրի B.	55.50
» » » C.	31.
» » » D.	27.87
Պանք Օթթօման	13.50
Թրանսվալ	5.31

ԲԱՐԻԶ 17

Քրէտի Լիոնէ	1075
Իտալ. Ռանթ	103.70
Բրիօրիթէ	501.
Օսմ. Մաքս	352.—
Օսմանիէ	470.—
Չէք Լօնտ.ի վրայ	25.155

ՎԻԵՆՆԱ 17

Ռուս. Երկթ.	121.50
Օսմ. Րէժի	330.
Փոխանակագիր Լօնտոնի վրայ	239.50

ՊԵՐԼԻՆ 17

Ռուս. Երկթ.	121.50
Ռուբլի (100ը)	216.15
Փոխանակագիր Լօնտոնի վրայ	20.25

"ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»ի ԹԵՐԹՕՆԸ 4

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ

Միլիոնները

Բ.

Խե՜ղճ տօքթոր, այս չնչին լուրը որ զինքը ա՛յնչափ կը հրճուեցնէր, պիտի մանէր Թաղրոնի մեքենագործին այն հիւք հարուածներուն, որոնցմէ ետքը վերադարձը կը բացուի քստմնելի տառապանքի մը վրայ. ու այդ տառապանքին մէջ բաղդը իրեն անհուն դեր մը վերապահած էր։

—Օ՜հ, աղուոր մը ճաշեցի, ըսաւ. Սիւզօն, հիմա չո՛ւտ խահուէս բե՛ր։

Սպասուհին՝ սեղանին վրայի ճաշի սպասները վերցուց եւ խահուէն բերաւ։ Տօքթորը խահուէն տաք տաք խմեց, իւրաքանչիւր կաթիլը ըմբոշխնելով յայտնի գոհունակութեամբ մը։

Ցետոյ թիկնաթոռը մօտեցուց վառարանին, ձեռուըները ծալլեց ստամոքսին վրայ, ոտքերը իրարու վրայ նետեց, գլուխը դէպի ետեւ կրթնցուց թիկնաթոռին կռնակին, աչքերը փակեց կէս մը. և հոգիով մարմնով թաղուեցաւ մարսողութեան հեշտանքներուն մէջ։ Տքթ. Լըրուայէ այս կատարեալ երանութեան վիճակին մէջ կը նմանէր Էնկիւրիի այն խոշոր ծոյլ ու որկրամոլ կատուներուն, որոնք կրակին մօտ կլոր մը կը պառկին՝ վաւաշոտութեամբ խռկալով։

Պառաւ սպասուհին՝ որ տէրոջը պատառաքաղի առաջին հարուածները այնչափ կը յարգէր, նմանապէս ճաշէն ետք ալ բառ մը չէր ուղղեր անոր՝ մարսողութիւնը չխանգարելու համար։

Սիւզօն խոհանոցը կարգի դրաւ. յետոյ եկաւ նստիլ վառարանին անդիի կողմը, բուրդէ գուլպայ մը հիւսելով, մատներու ճկուն արագութեամբ մը։

Մինչ այս ճերմակ պզտիկ տունին մէջ խորին հանդարտութիւն մը կը տիրէր, դուրսը՝ փոթորիկը կը կրկնապատկէր իր ուժգնութիւնը, և կը փչէր, կը փչէ՛ր անհուն որոտումներով։ Հովը կը գոռար օդին մէջ հսկայ փողի մը պէս։ Հին ծառերու ճիւղերուն՝ ամէն ատեն իրարու զարնուիլը ու ճարճատիւններով կոտրտուիլը կը լսուէր։ Անձրեւը կատաղօրէն կը մտրակէր ապակիները եւ ատեն ատեն կը սպառնար զանոնք կոտրել։

—Բարեբաղդաբար տունը աղէկ շինուած է, մրմնջեց Սիւզօն, որ ամէն անգամ՝ փոթորիկին իր զօրաւոր հարուածներովը պատերը շարժելուն, երեսը կը խաչակնքէր «Ցիսո՛ւս Քրիստոս» մը ըսելով։

Պահ մը փոթորիկը այնչափ ուժգնացաւ որ Տքթ. Լըրուայէ՝ իր թմրութենէն ելլելով, գլուխը վերցուց, մտիկ ըրաւ հովին սուլումները, և ըսաւ.

—Գիտե՞ս որ, Սիւզօնս, ճիշդ ժամանակին հասայ։ Եթէ պահ մը ուշ դեռ դուրսը ըլլայի, թերեւս գլխուս փորձանք մը կար...

—Այո՛, պարոն, այո՛, անհա ես ալ հիմա ատ կը մտածեմ կոր... Թերեւս դուք եւ Գոգօթը առուակին մէջ իյնայիք, և այն ատեն վիճակնիս ինչ պիտի ըլլար։

—Սիւզօ՛ն, երբ դուրսը սաստիկ փոթորիկ մը փչէ, տունը երերայ և երկնքին սահանքները բացուին. չիտակ ըսէ, աղուոր բան չէ՞, վառարանին քովը, թիկնաթոռի մը մէջ նստիլ լայն ու տաքուկ հողաթափները հագած, եւ մտածել թէ կակուղ անկողինը քեզի կը սպասէ և հակառակ դուրսը տիրող փոթորիկին, պիտի կրնաս մէջը փռուիլ ու ուզածիդ պէս խռկալ...։

—Այո՛, աղուոր բան է... ձեր ըսածները կը հասկնամ, թէև չեմ կրնար ձեզի պէս ըսել... Գալով տաքուկ անկողնին, աղէկ որ միտքս ձգեցինք... երթամ տաքցնեմ...

—Ժամը քանի՞ է։

—Տասը ըլլալու է... կարծեմ պառկելու ատենը եկաւ... արդէն յոգնած ալ էք...

—Չէ՛, յոգնած չեմ։

—Սակայն, պէտք է որ յոգնած ըլլաք... արդեօք ձեր երիտասարդ երեւնալու մնամոլութիւնը նորէ՞ն բանեց..

—Չէ՛, չէ՛, չբանեց, պատասխանեց տօքթորը, քանի որ այնպէս կ'ուզես կոր, այո յոգնած եմ։

—Բնականաբար. ասիկա ութը ժամ պտտի՛լ է, և ինչ օդով, Տէ՛ր Աստուա՛ծ... Դուք հիմա ո՛չ թէ յոգնած, այլ մարմիննիդ խուրտ-խուրտ եղած ըլլալու է։

—Այո՛, աղջիկս, այո՛, ճիշդ բառը գտար... խուրտուխաչ եղած եմ. . Օ՛ն, գնա՛ անկողինս տաքցուր, ու քիչ մըն ալ չուկէ՛, որպէս զի աւելի կակուղնայ. օ՛ն, չո՛ւտ, ըսաւ Պ. Լըրուայէ՝ կատարեալ համակերպութեամբ։

—Հիմա՛, հիմա՛...

Եւ Սիւզօն պզտիկ լամբար մը վառելով, խոհանոցէն՝ անկողնի ջեռակ մը առաւ և մէջը քիչ մը կրակ դնելէ ետք վերի յարկը ելաւ, բարձրաձայն ըսելով տօքթորին.

—Երեք վայրկեանէն կը պատրաստուի... դուք փողկապնիդ քակեցէք, և անկողին մտնելու պատրաստուեցէք։

Տօքթորը թիկնաթոռէն ելլելով սենեակին մէջ վեր վար պտտեցաւ, ինքնիրենը հետեւեալ խորհրդածութիւնները ընելով.

—Սքանչելի աղջիկ է... թէև երբեմն կ'ուզէ տանտիրուհիութիւն ծախել... բայց ասկէ ինչ կ'ելլայ, բաւական է որ ինծի այսչափ անձնուէր է ու զիս այսչափ կը սիրէ... Շիտա՛կը, աննման սիրտ մը ունի... Դեռ երեք վայրկեան չէր անցած, երբ Սիւզօնին ձայնը լսուեցաւ.

—Անկողինը տաքցած է, կը պօռար. վեր ելէք, լամբարն ալ հետերնիդ բերէք, որպէս զի կարենամ իմինովս վար իջնել։

Տօքթորը կը պատրաստուէր իր ըս-

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ **ՀՕՆԿՐՈՒԱՋ** ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ի ՊՈՒՏԱՊԵՇԴ

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332,000,000 ՖՐ. ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114,000,000 ՖՐ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐ.

Սոյն ընկերութեան պայմանները Թուրքիոյ մէջ գործող միւս ընկերութեանց պայմաններէն ամենէն նպաստաւորներն են։— Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով եւ անմրցելի գներով = ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց, չահարաժինի մասնակցութեամբ եւ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐԵԱԼ տոկոսի սակերով, որպէս նաեւ աղջկանց դրամօժիտի ու մանչ տղայոց դրամագլխի կազմութեան եւ ցմահ գանձելի տարեթոշակներու. Կ'արժէ ուրեմն ունել ապահովագրուելէ առաջ անգամ մը ընկերութեանս պայմանները աչքէ անցընել։= Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել ընկերութեանս գրասենեակը, ՊՈԼԻՍ, ՊԱՐՆԱԹԱՆ ԽԱՆ

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՔ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ ՍԻՖԷՔ Ն. ՊԱՐՆԱԹԱՆ

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.

Հանր. Պարտուց Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ 4% բրիօրիթէ պարտաթուղթերու տէրերուն, թէ 1890 ապրիլ 15/27ի կայս. հրամանագրին ԺԴ. յօդուածին համաձայն, վիճ տարուած պայմանաժամին միջոցին չգանձուած կտրոնները՝ իրենց պայմանաժամին վերջանալուն թուականէն սկսեալ, ջնջըւած պիտի համարուին։ Հետեւաբար, պայմանաժամը 1897 մարտ 1/13ին վերջացող յիշեալ պարտաթուղթերու 13 թիւ կտրոնները, եթէ մինչեւ 1903, 28/13 մարտ չգանձուին, Օսմ. Հանր. Պարտուց Վարչութեան պիտի մնան։

Կ. Պոլիս 23/6 դեկտ. 1902

12—5

* *

ԱԶԴ.— Հանր. Պարտուց վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ Օսմ. Հանր. Պարտուց պահանջատէրերուն թէ՝ 1881, դեկտ. 8/20ի կայս. հրամանագրին Ե. յօդուածին 5րդ համաձայն, բոլոր այն կտրոնները որոնք իրենց պայմանաժամին լրանալու թուականէն ետք, մինչեւ վեց տարի չգանձուին, ջնջուած պիտի համարուին։ Հետեւաբար, 1897, մարտ 1/13ին պայմանաժամին լրացող թիւ 27 կտրոնները, եթէ մինչեւ 1903, 28/13 մարտ չգանձուին, Օսմ. Հանր. Պարտուց Վարչութեան պիտի մնան։

Կ. Պոլիս, 23/6 դեկտ. 1902

12-4

50 ԱՌ ՀԱՐԻՒՐ ԶԵՂՉ ԲՈԼՈՐ ԳԻՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

ՎԵՐՋԻՆ ԼԻՔԻՏԱՍԻՈՆ

Բ.ՐԱՅԻ Շիտակ Ճամբուն վրայ, Կալաթա-Սէրայի կայս. Լիսէին դիմաց, 206 թիւ Գ. Գալֆօպուլոյի Օ ԲՐԷՆԹԱՆ վաճառատան բոլոր ապրանքներուն համար։ Այս վաճառատան մէջ կը գտնուին շատ գեղեցիկ մետաքսեղէններ եւ բրդեղէններ եւ ուրիշ նուվօթէ ամեն տեսակ ապրանքներ, որոնք իրենց իրական գինէն կէս առ կէս զեղչով կը ծախուին։ Ահա ճշմարտապէս բացառիկ առիթ մը, ուրկէ պիտի փութայ օգտուիլ ամէն մարդ։

1—15

ՏՈՔԹ. ՎԱՀՐԱՄ Յ. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ

կը ծանուցանէ թէ բնակութիւնը Թագսիմ փողոց, թիւ 3 տունէն փոխադրած է նոյն փողոցը թիւ 23 տունը, եւ հիւանդ կ'ընդունի ըստ առաջնոյն՝ հինգշաբթիէն զատ ամէն օր ժամը 7—10 (Ը. Թ.)

10—5

Աժա՛ն ժամացոյցներ

Դիմացկո՛ւն ժամացոյցներ

Գեղեցի՛կ ժամացոյցներ

Ժամացոյցները" տուներուն ամենէն անհրաժեշտ գոյքերը կը կազմեն. բայց այս ժամացոյցները երեք յատկութիւն պէտք է ունենան. դիմացկունութիւն, գեղեցկութիւն եւ առանց հետ մէկտեղ աժանութիւն, ինչ որ քիչ մը դժուարաւ կը համաձայնի առաջին երկու պայմաններուն հետ։ Սակայն ՄԱԳՍՈՒՏ ԷՖ. ԳԸԼԸՃՃԵԱՆ յաջողած է այս երեք պայմանները իրարու միացնել, եւ եթէ կ'ուզէք ունենալ ԱԺԱՆ, ԴԻՄԱՑԿՈ՛ՒՆ եւ ԱՂՈՒՈ՛Ր ժամացոյցներ՝ դիմեցէք

ՄԱԳՍՈՒՏ ԷՖ. ԳԸԼԸՃՃԵԱՆԻ

որուն խանութը կը գտնուի

Կ. Պոլիս, Էսկի Զափթիյէ 6 թուի

ուր ինչպէս մայրաքաղաքիս ամէն կողմերէն, նոյնպէս գաւառներէն մասնակի ամէն տեսակ յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին։

50—10

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

Մեծ Հայ վաճառատուն պատրաստ եւ չափու վրայ հանդերձներու, Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ, Հալըճըլար խանի մօտ, թիւ 25։

Այս վաճառատան տէրը եւ հիմնադիրը՝ Արտակ Մօսիկեան իր յաճախորդներուն վստահութիւնը եւ համակրութիւնը գրաւած ըլլալով, յաջողութեան ամէն պայմաններով կը ներկայանայ իր այս ձեռնարկին մէջ։ Հրապարակին վրայ եւ ոչ մէկ վաճառատան մէջ նմանը չտեսնուած վարպետ ձեւող մը միշտ ներկայ է եւ պաշտօն ունի հսկել հանդերձներու լաւ պատրաստութեան։ Գիներու մասին գաղափար մը այն ատեն միայն կարելի է ունենալ մարդ, երբ ապրանաց վրայ նշանակուած թիւերը տեսնէ։

Կը խնդրուի ուշադիր կարդալ հետեւեալ խօսակցութիւնը.— Մեր հագուստը Հաճի Շ էհինի վաճառատունէն առնենք։—Ո՞ւր, ո՞վ պիտի ըլլէ 69 ոսկի սանդուղները ելլել։ Ո՞վ պիտի յոգնի մինչեւ հոն։— Ինչ, չէ՞ք գիտեր, աչխարհ իմացաւ թէ Հաճի Շահին խանին վերնայարկէն վար իջաւ իր յաճախորդներուն դիւրութեան համար, եւ այժմ կը գտնուի Սուլթան Համամ, Հալըճըլար խանի մօտ թիւ 25 վաճառատունը։ Մարդը աժան հագուստ ծախելու հիւանդութենէն բռնուած, չհամարձակեցաւ ուրիշներու նման սուղ եւ ծանր վարձքերու բեռան տակ մտնել։ Երկու տարի աժան վաճառատուն փնտռեց, փնտռեց, եւ վերջապէս գտաւ․․․․ Հետեւաբար յաճախորդները թէ՝ դիւրաւ պիտի գտնեն զինքը եւ թէ միեւնոյն աժան գիներով հագուստ պիտի հագնին։ Անշուշտ գիտէք թէ հրապարակին վրայ միայն Հաճի Շահինն է որ ընկեր չունի, եւ աժան ծախելուն մեծ պատճառը սա է որ չահաժը ընկերներուն մէջ չի բաժներ։ Զինքը ճանչցող եւ իրեն համակրողները գիտեն որ անձնական ծախքը այնքան չափաւոր է որ գոհ սրտով Ալլահ պէրէքէթ վէրսին կ'ըսէ, եւ փառք կուտայ․․․։

—Ուրեմն երթանք Հաճի Շահինէն առնենք մեր հագուստը եւ մեր բարեկամաց ալ յանձնարարենք։

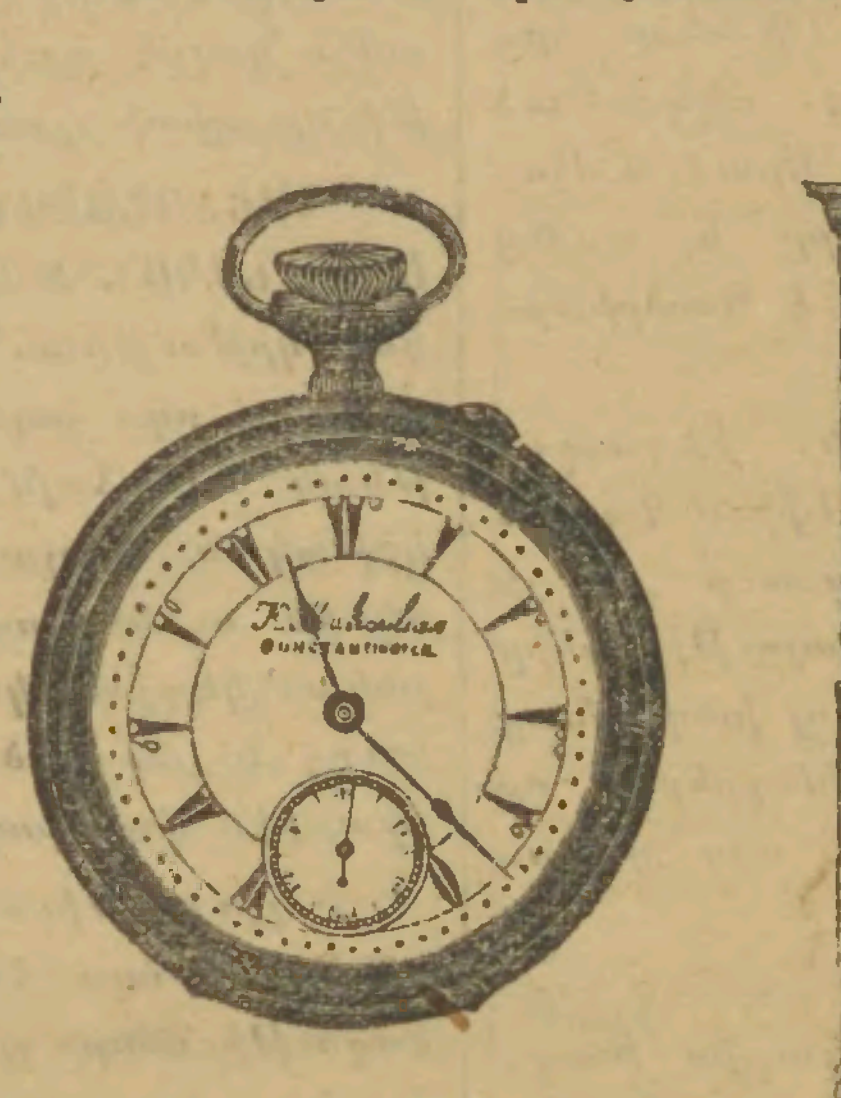
Կիրակի օրերը բաց է վաճառատունը.—Մէկ թիւը 2 դրշ.— Նորոգութեան աշխատութիւնները ձրի։

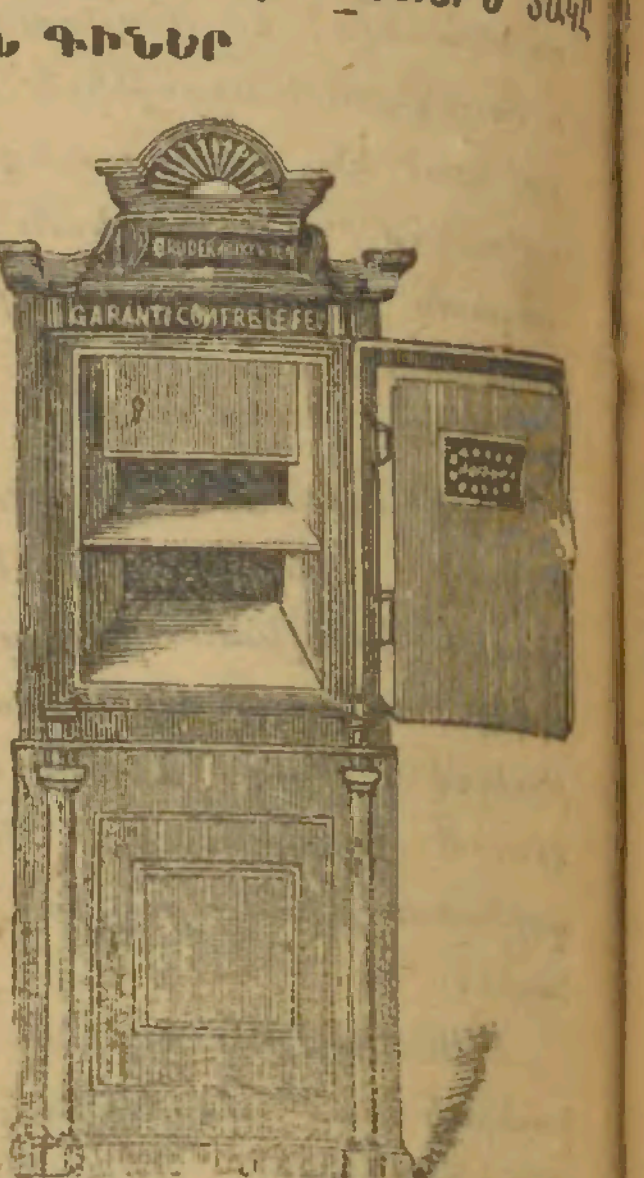
Գ. ՄԱԳՈՒԼԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՍԻՐՔԷՃԻ ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ՊՈՂՈՏԱՅԻՆ ՎՐԱՅ ԹԻՒ 24 ՔԷՕՐՓՐՈՒԼԻ ԽԱՆԻՆ ՏԱԿ

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԵՒ ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐ

Մեր այս նոր վաճառատան մէջ կը գտնուին Եւրոպայի ամենէն նշանաւոր գործարաններէն բերուած գրպանի ընտիր ժամացոյցներ՝ ոսկիէ, արծաթէ, օ·ֆ·է եւ նիքիլէ, ինչպէս նաեւ սեղանի վրայ դրուելիք եւ պատի ժամացոյցներ, որոնք կրնան լարուիլ 24 ժամը, շաբաթը կամ 15 օրը անգամ մը։ Կը գտնուին ոսկի, արծաթ շղթաներ, ապարանջաններ, օղեր, եւ նուէր տրուելու յարմար ընտիր առարկաններ։ Վերոյիշեալ օ·ֆ·է (Նիւ Եորք կնիքով) ժամացոյցներու գինն է 100 ղշ., մէկ կողմը ապակիով արծաթ 132 ղշ., եւ երկու կողմը կափարիչով արծաթ 140 ղշ.։ Գրպանի ժամացոյցներու մէջ մասնաւորապէս կը յանձնարարուին «Նիւ-Եորք» կնիքը ունեցողները, որովհետեւ ասոնք քրօնօմեդրոյի նման լաւ կը քալեն։

Այս դրամարկղը որուն պատկերը կ'երեւայ, Վիեննայի հռչակաւոր Brude Hesky գործարանին կը պատկանի. ուշադրութիւն ընելու է այդ կնիքին գոյութեանը կեղծ է։ Այս վիեննականներէն զատ վաճառատանս մէջ կը գտնուին բնակարաններու յատուկ անգլ. ընտիր եւ շատ դիմացկուն դրամարկղներ ալ, որոնց գինն է 3½ Օսմ. ոսկի միայն. գաւառներէն եղած ապսպրանքները մեծ խնամով եւ փութով կը գործադրուին։

72—19

Վիեննական դրամարկղներու գիներն են

Քիլօ					Քիլօ			
170	մէկ կղպանքով	6	Օսմ.	ոսկի	332 քիլոնոց երեք կղպանքով		10	Օսմ. ոսկի
170	երկու »	7	»	»	400 »	»	12	» »
250	» »	8	»	»	500 »	»	14	» »

ՌՈՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

1881 մարտ 20ի Կայս. Ուքազով արտօնուած Կեդրոնատեղին Բեդերսպուրկ, իրեն յատուկ շէնքը։ Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կ'ընդունի ԿԵԱՆՔԻ վրայ, եւ ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ, ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ԴԷՄ, ցկեանս ապահովագրութիւն ՇՈԳԵԿԱՌՔՈՎ ԵՒ ՇՈԳԵՆԱՒՈՎ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ, ինչպէս նաեւ ՀԱՅԵԼԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՊԱԿԻՆԵՐՈՒ կոտրուելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխն է ամբողջովին վճարուած	10,666,667	Ֆրք.
Երաշխաւորութեան գումար	122,000,000	»
Ընկերութեան ապահովագրուողներուն վճարուած դրամագլուխ եւ վնասուց հատուցում	249,400,000	»
1901 տարւոյ մէջ գանձուած ապահովագին եւ տոկոս	54,000,000	»

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել առ

Ընկերութեան յԱրեւելս Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար

Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ ԹԷՕԴՈՐ ՐԷՊՊԷՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ Ը. ՆԿ.

NORTH BRITISH & MERCANTILE — ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԸՐՔԸՆԹԱՅԼ — ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1800 ԻՆ

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	15,722693	» »
1901ի հասոյթը	3,308,106	» »

NORTHERN INSURANCE COMP. — ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԻՆՇՈՒՐԸՆՍ — ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1836ԻՆ

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	5,898,800	» »
1901ի հասոյթը	1,332,600	» »

Այս ընկերութիւնք հաւաքաբար իրենց ընծայած բացարձակ վստահութեան հսկայ դրամագլխի եւ պահեստի գումարաց տեսակէտով հրդեհի դէմ ապահովագրութիւններ կ'ընդունին չէնքերու, կարասեաց, վաճառքի եւլն. ԽԻՍՏ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԳՆՈՎ ԵՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ՔԱՆ ՈԵՒԻՑԷ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ.

Վճարմունք արդարութեամբ անմիջական եւ առատաձեռնութեամբ կը կատարուին

Մինչ այժմ հրդեհի վնասուց համար վճարուած գումար ԵՐԵՍՈՒՆ ՈՒԹ ՄԻԼԻՈՆ Անգլ. ոսկին կ'անցնի

ՄԱՐԻԹԱՅՄ MARITIME INSURENCE Cie

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 500000, ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 130000

Այս ընկերութիւնն ծով չոգենաւուց եւ առագաստանաւուց մէջ բեռցուած ապրանքներն եւ դրամածրարներն ինչպէս նաեւ ամենուրեք թղթատարով ղրկուած ծրարները խիստ չահաւէտ եւ օգտակար պայմաններով կ'ապահովագրէ։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ Կ. ՊՈԼՍՈՅ, Գ. Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ.— Ղալաթիա, Մէհմէտ Ալիփաշա խան թիւ 22։

ՋԱՎՈՒՇ ՕՂԼՈՒԻ
ՍԻԿԱՌԻ ԹՈՒՂԹ

ԹԻՒ 14- ԹՈՒԹՈՒՆ ԿԷՕՄՐԻՒԿԻ -14 ԹԻՒ

Այս սիկառի թուղթերը, որոնք խաբէութեան նշանը կը կրեն, իրենց ընտիր տոկունութեան հետեւանօք մեծ յաջողութիւն գտած ըլլալով, շատ մը կեղծերը երեւան ելած են. կեղծարարներուն դէմ օրինական միջոցներ ձեռք առնուած են թէեւ, բայց կը յանձնարարուի յարգոյ յաճախորդներուն ալ, որ մասնաւոր ուշադրութիւն ընեն նոյն թուղթերու տեսակին, ինչպէս նաեւ Թիւթիւն Կէօմրիւկի թիւ 14, մեր վաճառատան յատուկ վաճառանիշին, որովհետեւ ծխախոտաճառներէ ոմանք, աւելի շատ չահելու փափաքով, յաճախորդները կը խաբեն, եւ մեր ընտիր ու զուտ թուղթին տեղ վար տեսակ եւ կեղծ թուղթեր քշել կ'աշխատին։ Ամէն պարագայի մէջ կրկին ու կրկին կը յանձնարարուի մասնաւորապէս ուշադրութիւն ընել Խարիսխ նշանին, եւ թիւ 14 Թիւթիւն Կէօմրիւկի պողոտային վրայ մեր վաճառատան վաճառանիշին։ 78-26

ՈՒԷՍՏԸՐՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎ. ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ 1851ԻՆ

1851 TORONTO WESTERN

Հաստատուած վնասներու գումարը	Անգլ.	ոսկի	6,000,000
Պատրաստ դրամ եւ տարեկան հասոյթ	»	»	1,250,000
Վճարեալ դրամագլուխ	»	»	410,000

Հրդեհի ենթակայ ծանօթ վնասներու գումարը տարեկան աւելի է 100,000ի

ՈՒԷՍՏԸՐՆ Ընկ.ը հրդեհի դէմ ամէն կողմ գործեր կ'ապահովագրէ, վնասները տեղւոյն վրայ եւ անմիջապէս կը հատուցանէ։

Տնօրէն Թուրքիոյ գործակալութեան, ԴԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Պոլիս, Պահճէ Գաբու Անանիասի խան թիւ 20, 21, 22

Գաւառաց մէջ գործունեայ եւ պատուաւոր գործակալներ կը փնտռուին

ԾԱՆՕԹ.— Տեղւոյս էն ծանօթ Ֆրանս. եւ Գերմ. ընկերութեանց պատրաստ դրամը՝ իրենց հասոյթին հետ բաղդատմամբ 100%էն աւելի չէ, մինչդեռ «Ուէստըրն»ինը 125% է, ինչ որ գերազանց երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ իր Պրդալեած վրայ։

ԻՒՆԻԸՆ ՕՖ ԼՕՆՏՕՆ
UNION OF LONDON

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

1714ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ԼՈՆՏՈՆ

Դրամագլուխ	Ա. Ո. 3,950,000
Ցարեկան ապահովագին գում	Ա. Ո. 1,100,000

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՑԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ, ԹԻՒ 71 ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ ԿԱՐԴԸ

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄ ԿԱՅՍ ՊԱՆՔԱՆ

Ենթ-Գործակալութիւն Ռագթիվան Խան թիւ 7, Պոլիս Օրոզդի Պաքին դէմ

պաշտօնեային հնազանդիլ, երբ յանկարծ աղմուկ մը լսեց։

Տունին շրջապատին զանգակը սաստիկ ուժգնութեամբ մը կը զարնուէր զօրաւոր ձեռքի մը կողմէ, այնպէս որ փաթթորիկին աղմուկին մէջէն զօղանջիւնները յստակօրէն կը լսուէին։

—Սիւզօ՛ն, պոռաց բժիշկը սանդուխին մօտենալով, Սիւզօ՛ն, կ'իմանա՞ս կոր։

—Ձիս խուլ կը կարծէք կոր. անշո՛ւշտ կը լսեմ կոր։

—Դուռը կը զարնեն կոր...

—Զգեցէք որ զարնեն. ժամանակը ուշ է, ես դուռը չեմ բանար։

—Սիւզօ՛ն, հապա եթէ ինծի պէ՞տք ունին։

—Թող վաղուան սպասեն։

—Եթէ իմ ներկայութիւնս անհրաժե՞շտ է։

—Կարծեմ, մաքրնէդ չէք անցըներ ասանկ օդով մը դուրս ելլել, հէ՞, պարոն։ Այսօր արդէն բաւական սիրտս մաչեցուցիք... Ո՛չ, վեր ելէք, պառկեցէ՛ք...

—Սակա՛յն...

—Սակայն մակայն չկայ... հիմա պառկելու ատենը եկած է... արդէն ա՛լ չեն զարներ կոր։

Սիւզօնին վերջին խօսքերը անմիջապէս հերքուեցան։ Զանգակը նորէն սկսաւ զօղանջել, եւ այս անգամ աւելի ուժով։ Հաւանական էր որ եթէ այսպէս շարունակէր, զանգակին թելը կտրելով, դուռը զարնողին ափին մէջ պիտի մնար, որ պահ մը իսկ չէր դադրեցներ զօղանջիւնները։

—Սիւզօ՛ն, Սիւզօ՛ն, կրկնեց Պ. Լըրուայէ՝ յուզուած չեշտով մը. կ'իմանա՞ս կոր։

—Բայց ասոնք չարագործներ ըլլալու են... Հրացաննիդ ո՞ւր է։

—Սիւզօ՛ն, դուռը պիտի բանա՞ս։

—Չէ՛, չէ՛, չէ՛, հարիւր անգամ չէ՛...

—Ուրեմն ե՛ս կը բանամ։

Տոքթորը հազիւ այս բառերը արտասանած էր, երբ պառաւ աղջիկը սանդուխներէն վար վազեց։

—Ասիկա բնաւ չըլլար, ըսաւ սենեակ մտնելով։ Ինչ, կը կարծէք որ ես ձեզի խաղք խայտառա՞կ կ'ընեմ։ Ես ձեր սպասուհին եմ եւ պատրաստ եմ ձեզի հնազանդելու։ Ձեր հրամաններուն չհնազանդելու սովորութիւնը չունիմ։ Կ'ուզէք կոր որ դուռը բանամ. լա՛ւ, ահա՛ կը բանամ կոր. եթէ գողերը ներս յարձակին, ա՛ս ալ ձեր գիտնալիք բանն է...

Զանգակը կը չարունակէր զօղանջել։

Սիւզօն՝ պարտէզին դուռը կէս մը բացաւ եւ այս միջոցին ներս խուժող հովը լոյսը մարեց։ Սենեակը՝ հիմա միայն վառարանին ցոլքերովը կը լուսաւորուէր։

Դրան բացուած ատենը, զօղանջիւններն ալ դադրեցան։

Մինչ տոքթորը՝ յայանի անձկութեամբ մը սպասուհիին վերադարձին կը սպասէր սենեակին մէջ, անդին Սիւզօն դէպի ցանկապատը կը յառաջանար, բոլոր ուժովը կուրծք տալով այն հովին որ փեշերը չրջազգեստի մը պէս կ'ուռեցնէր եւ զինքը գետին տապալել կը սպառնար։

Պ. Լըրուայէ անորոշ կերպով լսեց իր սպասուհիին ու դուռը զարնողին միջեւ տեղի ունեցած խօսակցութիւնը, սակայն չէր կրնար բառերը զանազանել, ո՛չ ալ խօսակիցին ձայնը։

Քանի մը վայրկեանի խօսակցութեան չչուկը լսեց եւ Սիւզօն տուն վերադարձաւ։

—Դուռը բացի՞ր, հարցուց տոքթորը անմիջապէս։

—Բացի, սակայն մարդը ներս չմըտաւ։

—Ո՞վ էր եկողը։

—Ճերմակ Ձիու պանդոկին մէկ ըսպասաւորը։

—Ի՞նչ կ'ուզէր։

—Նամակ մը բերեր է։

—Ինծի՞ համար։

—Այո՛։

—Որո՞ւն կողմէ։

—Չի գիտեր կոր։ Կառապան մը այս նամակը իրեն յանձներ է՝ հինգ ֆրանք իբր վարձք տալով։

—Կառապա՞ն մը... Պրիէնուայի մէջ...

—Ես ձեզի սպասաւորին ըսածը կ'ըսեմ կոր։

—Ատ նամակը ո՞ւր է։

—Ահա՛։

—Տուր նայիմ։

—Կարծեմ առանց լոյսի չպիտի կարդաք գրուածը։ Ձեր տասնըհինգ տարեկան պատանիի աչքերը այնչափ զօրաւոր ըլլալու չեն։ Կեցէք, լամբարը վառեմ։

Լոյսը վառելուն պէս, տոքթորը մեծ հետաքրքրութեամբ Սիւզօնին իրեն տուած քառակուսի պահարանը առաւ։ Այս պահարանը գեղեցիկ ու փայլուն թուղթէ էր եւ աղէկ մը գոցուած։ Վրայէն բաչուելիի հոտ մը կուգար։ Կարմիր մոմէ կնիքը ոսէ զինանշան չէր կրեր։

Տոքթորը պահարանը պատռեց, չորս անգամ ծալլուած թուղթը բացաւ եւ հետեւեալը կարդաց,

«Պարոն Տոքթոր Լըրուայէէն կը «խնդրուի որ, առանց վայրկեան մը «յապաղելու, այրի տիկին Բուժօ-Բլիւ-«մօի պատկանող կահաւորուած տունը «երթայ։

«Պարոն Տոքթոր Լըրուայէն անհամբերութեամբ կը սպասուի եւ երախտագիտութեամբ պիտի ընդունուի։

«Ցարգելի տոքթորը կարելի եղածին չափ շուտ յիշեալ տունը երթայ, «—որովհետեւ կեանք մը իրմէ կախում ունի։»

[Շարունակելի]